

Delårsrapport med prognos 1 2019

Örebro kommun

Beslutas av Kommunfullmäktige, den 19 juni 2019

Innehåll

1	Förslag till beslut.....	3
2	Kommundirektörens bedömning och analys.....	4
2.1	Kommundirektörens analys av kommunens ekonomiska prognos	4
2.2	Framåtblick	4
3	Ekonomiskt läge och finansiell ställning	5
3.1	Ekonomiskt läge	5
3.2	Finansiella mål	5
3.3	Ekonomi och finansiell analys.....	6
4	Prognoser i kommunens nämnder	18
4.1	Programområde Barn och utbildning	18
4.2	Programområde Samhällsbyggnad	21
4.3	Programområde Social välfärd	24
4.4	Kommunstyrelsens egen verksamhet	26
4.5	Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	27
4.6	Landsbygdsnämnden.....	28
4.7	Valnämnden	29
4.8	Stadsrevisionen.....	29
5	Resultat och prognos i Rådhuskoncernen	29
5.1	Periodens resultat och årets prognos	29
6	Finansiella rapporter och tillämpade redovisningsprinciper	34
6.1	Resultaträkning.....	34
6.2	Kassaflödesrapport.....	35
6.3	Balansräkning	36
6.4	Noter till resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning	37
6.5	Driftsredovisning per nämnd	43
6.6	Investeringar i kommunen	45
6.7	Tillämpade redovisningsprinciper.....	46
Bilaga 1	Konsekvenser av ny kommunal redovisningslag.....	49

1 Förslag till beslut

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt en delårsrapport till och med den 30 april och helårsprognos 1 för 2019 för Örebro kommun. I rapporten görs en uppföljning av kommunens finansiella mål och finansiella ställning.

Resultatet efter årets fyra första månader visar ett utfall på 102 miljoner kronor. Resultat för helåret 2019 prognosticeras till 181 miljoner kronor. Kommunen har budgeterat ett resultat på 217 miljoner kronor. Exklusive jämförelsestörande poster landar prognosen på -176 miljoner kronor.

Den ordinarie verksamheten i nämnderna prognosticeras sammantaget en budgetavvikelse på -243 miljoner kronor eller -228 miljoner kronor när avvikelsen justeras med ianspråktagande av överfört resultat för intraprenaderna och för insatser finansierade av eget kapital. Majoriteten av nämnderna prognosticeras en negativ avvikelse mot budget för 2019. Sammantaget visar prognosen för verksamhetens nettokostnader en budgetavvikelse på -265 miljoner kronor. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 19 miljoner kronor högre än budgeterat. Finansnettot beräknas bli 209 miljoner kronor högre än budgeterat p g a att marknadsvärdet av kommunens placeringar nu räknas in i finansnettot. En total budgetavvikelse prognosticeras för kommunens resultat på -37 miljoner kronor efter finansiella poster. Räknar vi av de insatser på 105 miljoner kronor som finansieras genom eget kapital blir budgetavvikelsen 69 miljoner kronor.

Den 1 januari trädde en ny kommunal redovisningslag i kraft. Den nya lagstiftningen innebär en del förändringar. En stor förändring är att finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till marknadsvärde och förändringen i marknadsvärdet ska belasta resultatet. I uppföljningen av de finansiella målen presenteras prognosen för målen både med och utan denna förändring. Två andra större förändringar rör anteciperad (förväntad) utdelning där redovisning av utdelning ska ske först efter att beslut fattats på bolagsstämman, samt förändrad tidpunkt för när exploateringsbidrag och investeringsbidrag ska resultatföras. Just nu pågår det diskussioner i kommunstyrelsen avseende de två sistnämnda förändringarna. Denna delårsrapport är upprättad enligt tidigare regelverk i avvaktan på hur diskussionerna utvecklar sig.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar prognosticeras till -79 miljoner kronor och visar att kommunen inte uppfyller kravet på en ekonomi i balans. Det kan bli aktuellt att under året fatta beslut om att använda resultatutjämningsreserven.

Kommunen har i investeringsprogrammet budgeterat med 1 640 miljoner kronor till kommunens investeringar. Årets prognos på investeringar uppgår till 1 138 miljoner kronor, en budgetavvikelse på +502 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Delårsrapport med prognos 1 2019 Örebro kommun

Förslag till beslut

1. Delårsrapport med prognos 1 för 2019 godkänns.
2. Samtliga nämnder som redovisar prognosticerat underskott för år 2019 ska genomföra åtgärder för att klara att bedriva verksamheten inom beslutade budgetramar.
3. Delårsrapporten överlämnas till Kommunfullmäktige.

2 Kommundirektörens bedömning och analys

2.1 Kommundirektörens analys av kommunens ekonomiska prognos

Kommunens delårsavstämning med prognos för helåret visar att omställningsarbetet till ett kärvare ekonomiskt läge behöver intensifieras. Flertalet nämnder lämnar en negativ helårsprognos. Det är nu otvivelaktigt så att kostnaderna för den demografiska utvecklingen hunnit ikapp intäkternas utveckling, och de kommunala verksamheterna har ännu inte lyckats anpassa sig till de budgetramar som gäller. Delårsrapporten visar att omställningen behöver snabbas upp och mer behöver göras för att sänka kostnaderna. Många åtgärder pågår, initieras och planeras men takten behöver öka och än uppnås inte tillräckliga ekonomiska effekter.

Eftersom kommande ekonomiska förutsättningar visar på fortsatta gap mellan kostnader och intäkter under åren framåt, vilket bland annat framgår av presenterade budgetförutsättningar 2020, med plan för 2021 – 2022, är det mycket viktigt att fortsättningen av år 2019 präglas av stark och ökad förmåga att ställa om och bromsa kostnadsutvecklingen. Annars försämras de ekonomiska förutsättningarna ytterligare framåt.

Det innebär att samtliga nämnder behöver vidta åtgärder för att säkra att budgeten hålls. En rimlig utgångspunkt är att planera för verksamhet inom givna budgetramar. I nuläget bedrivs verksamheten utanför det ekonomiska utrymme som tilldelats i budget.

Örebro kommun delar problematiken med många andra kommuner, men det förändrar inte utmaningen. Översyn av effektivitet och hemtagning av effekter av genomförda satsningar, omställningsarbete, och anpassning av ambitioner kommer behöva präglade resten av 2019 och framåt för att säkra en ekonomi i balans.

2.2 Framåtblick

Tidigare år har kommunens resultat påverkats positivt dels av ett starkare skatteunderlag, dels av en rad effekter av tillfällig karaktär i en kraftig tillväxtfas kring exploatering, extra statsbidrag och annat som stärkt intäkterna. När nu intäkterna utvecklas långsammare krävs mycket mer omställningskraft. Det behöver vara i fokus resten av året och framåt.

Samtliga nämnder kommer mycket tydligt behöva prioritera inom sin verksamhet. Arbetet med att utveckla verksamhetsöverskridande samarbeten kommer fortsätta i förvaltningen, liksom förmågan till effekthemtagning. Det finns nu mer av digital plattform tillgänglig som ska utgöra en möjlighet till förändrad service och/eller nya arbetsformer. Omställning av arbetsprocesser och arbetsinnehåll, med anpassning av ambitionsnivåer och service till givna förutsättningar kommer vara en fortsatt del av arbetet framåt.

En viktig och svår utmaning är att inte vidta åtgärder av alltför kortsiktig karaktär. Tillgänglig kunskap talar för att det nu behövs ännu mer av förebyggande insatser och åtgärder inom en rad verksamhetsområden och kring olika målgrupper, för att förhindra långsiktigt negativa konsekvenser för individer och för kommunens ekonomi.

3 Ekonomiskt läge och finansiell ställning

3.1 Ekonomiskt läge

Avsnittet baseras på SKLs ekonomirapport maj 2019

Sveriges kommuner och landsting, SKL, konstaterar att det finns många tecken på att kommuner och regioner går hårdare tider till mötes. Den ekonomiska tillväxten väntas bromsa in i år och skatteunderlagets utveckling blir betydligt svagare än de senaste åren. Att anpassa verksamheterna till en ökande befolkning med resurser som ökar betydligt långsammare är en svår ekvation att lösa. Hittills har utmaningarna i sektorns ekonomi hanterats genom intäktsökningar från främst skatter och markförsäljning som gynnat av högkonjunkturen. Men den ekonomiskt starka perioden går mot sitt slut och omfattande åtgärder kommer att bli nödvändiga.

Den viktigaste intäktskällan för kommuner och regioner är skatt på arbetsinkomster, som i hög grad är beroende av antalet arbetade timmar. Utvecklingen på arbetsmarknaden har varit stark under ett antal år, men nu konstaterar SKL tecken på att Sveriges goda konjunktur börjar mattas av. Ökningen av sysselsättningen väntas upphöra i år och högkonjunkturen går mot sitt slut nästa år, med en svagare arbetsmarknad och en minskning av antalet arbetade timmar som följd. Det påverkar skatteunderlaget, som under ett antal år ökat med 4–5 procent per år, trots låga pris- och löneökningar. De närmaste åren beräknas skatteunderlaget i stället öka med 3–3,5 procent per år.

En lägre BNP-tillväxt förklaras av en svagare inhemsk efterfrågetillväxt. Det är framförallt sjunkande bostadsinvesteringar och en svag utveckling för övriga investeringar inom näringslivet som bidrar till dämpningen.

Förebyggande arbete är en strategi för effektivisering

SKL har tidigare skrivit om digitaliseringens möjligheter och att arbetslivet behöver förlängas om vi ska klara de kommande årens utmaningar. Nu lyfts behovet av att arbeta förebyggande för att möta effekterna av den demografiska utvecklingen. Vikten av att möta psykiska problem under barndomen och sundare levnadsvanor för att förhindra långtgående negativa konsekvenser längre fram i livet. Mycket talar för att förebyggande verksamhet är bra både för individen och samhällsekonomin.

I nämndernas budgetskrivelser kan man läsa mer om hur yttre samhällsfaktorer påverkar respektive verksamhetsområde.

Örebro kommun har under de senaste åren haft goda resultat som i huvudsak förklaras av ökade skatteintäkter och markförsäljningar. Utmaningen att ha en balans mellan kostnader och intäkter blir successivt större när det demografiska behovet ökar. Prognoserna för nästa planperiod visar en betydligt långsammare ökning av skatteintäkterna vilket betyder att kommunen behöver ställa om, sänka kostnadsutvecklingen, se över andra möjliga intäkter samt anpassa investeringsprogrammet efter befolkningsutvecklingen inom respektive åldersgrupp.

3.2 Finansiella mål

Kommunallagen anger att kommuner ska ange mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning och som säkrar kommunens finansiella ställning för kommande generationer. I tabellen presenteras prognosen för de finansiella målen för 2019. Läs mer under avsnitt 3.3.

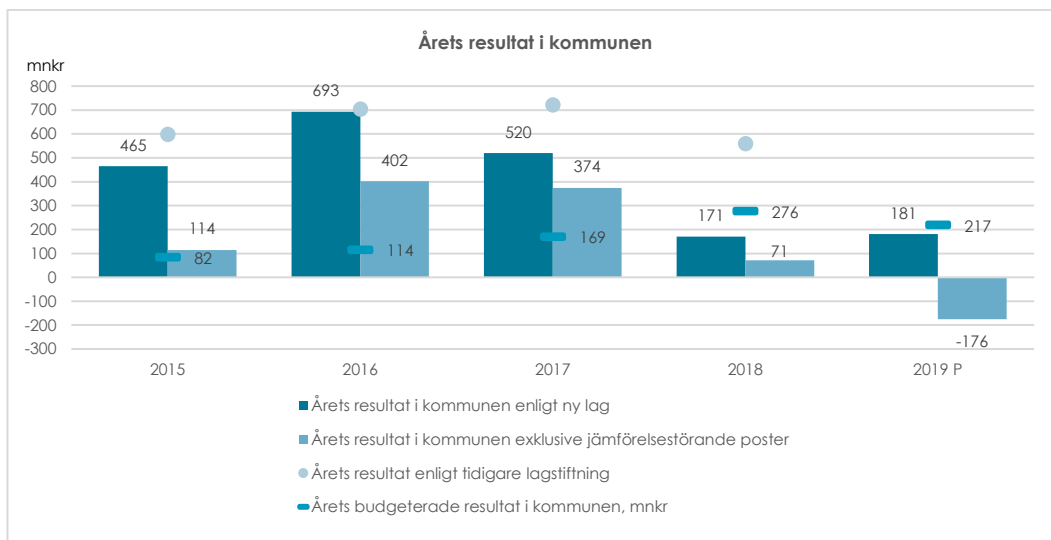
MÅL	RESULTAT
<p>Mål för årets resultat</p> <p>Över nästkommande treårsperiod ska årets resultat exklusive finansnetto men inklusive utdelning från bolagen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.</p>	<p>Prognosen för årets resultat exklusive finansnetto, inklusive utdelning från bolagen, uppgår till -1,8 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För planperioden (2019–2021) beräknas det samlade resultatet till 0 procent, vilket är betydligt lägre än det finansiella målet på 1 procent. Det genomsnittliga resultatet för tidsperioden 2015–2019 ligger på 3,6 procent.</p>
<p>Mål för investeringar</p> <p>Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara lägst 70 procent.</p>	<p>Självfinansieringsgraden för årets skattefinansierade investeringar uppgår till 49 procent om den realiserade värdeförändringen inkluderats i årets resultat. Om måttet istället exkluderar den realiserade värdeförändringen i årets resultat uppgår självfinansieringsgraden till 22 procent. Oavsett vilket når inte prognosen för självfinansieringsgraden upp till målet. Prognosen för investeringar är ambitiös och ett visst mått av osäkerhet finns om kommunen har kapacitet att genomföra allt som prognostiserats under året, därmed kan självfinansieringsgraden öka i takt med säkrare prognoser.</p>
<p>Mål för långsiktigt finansiellt handlingsutrymme – soliditet</p> <p>Soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen ska som lägst uppgå till 50 procent. Internbankens påverkan på balansräkningen är exkluderad i målet.</p>	<p>Soliditeten uppgår till 50 procent inklusive respektive 49 procent exklusive marknadsvärdering av finansiella tillgångar i delår 1 (50 procent bokslut 2018), vilket är en procentenhet lägre än i bokslutet och det finansiella målet.</p>

3.3 Ekonomi och finansiell analys

3.3.1 Resultaträkning

3.3.1.1 Periodens resultat och årets prognos

Delårsresultatet för perioden januari till april uppgår till 102 mnkr (173 mnkr 2018). Årets prognos på helår visar ett resultat på 181 mnkr (171 mnkr rev. bokslut 2018). Det är 37 mnkr lägre än budgeterat. I årets prognos finns jämförelsestörande poster på 356 mnkr. Exkluderar vi de jämförelsestörande posterna landar kommunens resultat på -176 mnkr.

Årets resultat har justerats även historiskt med anledning av ny redovisningslagstiftning. De finansiella instrument som innehåller för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till marknadsvärde s.k. realiserade vinster och förluster och förändringen i marknadsvärdet ska belastas resultatet och är att betrakta som jämförelsestörande. Beroende på om värdet förändring är positiv eller negativ ökar eller minskar gapet i förhållandet mellan årets resultat och årets resultat exklusive jämförelsestörande.

Jämförelsestörande poster	Bokslut	Budget	Delår 1	Delår 1	Prognos 1
	2018	2019	2018	2019	2019
Reavinster/ förluster från försäljning av anläggningstillgångar	3	-	1	2	2
Exploateringsresultat	62	70	47	23	100
Tomträtter, tre centrala tomter	139	-	139	-	-
Reavinster/förluster inom finansnettot	-101	-	30	258	258
Eftersläpande effekt av sänkt diskonteringsränta på pensioner inkl. löneskatt	-3	-	-1	-3	-3
Summa jämförelsestörande poster	100	70	216	279	356

3.3.1.2 Mål för årets resultat

Målet för årets resultat är att över nästkommande treårsperiod ska årets resultat exklusive finansnetto men inklusive utdelning från bolagen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.

Årets resultat ska över tid stärka och värdesäkra kommunens eget kapital och den kommunala förmögenheten, samt begränsa behovet av upplåning för att finansiera kommunens investeringsbehov. Vilket innebär att när den löpande driften har finansierats behöver tillräckligt stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag vara kvar för att investeringarna ska kunna självfinansieras.

Prognosen för årets resultat exklusive finansnetto, inklusive utdelning från bolagen, uppgår till -1,8 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatbudgeten har under året sänkts med 25 mkr för att tillfälligt förstärka förutsättningarna inom Programnämnd barn och utbildning och uppgår nu till 0,8 procent vilket inte når upp till målnivån på 1 procent.

I årets resultat ingår effekter av värdering av finansiella instrument men eftersom de ingår i finansnettot som är exkluderat i resultatmättet är utfallet av mättet oförändrat även om hänsyn tas till de realiserade värdet förändringarna.

För planperioden (2019–2021) beräknas det samlade resultatet till 0 procent, vilket är betydligt lägre än det finansiella målet på 1 procent. Det genomsnittliga resultatet för tidsperioden 2015–2019 ligger på 3,6 procent.

Uppföljning finansiellt mål - resultat	2019 P	2020 Plan	2021 Plan	Snitt över planperioden
Årets resultat, mnkr	181	208	169	186
Årets resultat, inklusive utdelning från bolagen, exklusive finansnetto, prognos, mnkr	-156	88	59	-3
Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag, mnkr	8 846	9 132	9 485	9 154
Resultatets andel av skatteintäkter, % exkl. finansnetto inkl. utdelning	-1,8	1,0	0,6	0,0

*) I kolumnerna 2019 och 2020 är siffrorna hämtade från ÖSB 2019.

3.3.2 Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Kommunallagen föreskriver att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och återställas under de närmast följande tre åren. Kommunens resultatutjämningsreserv kan efter beslut i kommunfullmäktige användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Årets prognos, justerad enligt kommunallagens krav, visar att kommunen inte uppfyller kravet på en ekonomi i balans och det kan bli aktuellt att fatta beslut om att använda resultatutjämningsreserven. Hur och när detta kan ske regleras i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning. I samband med Delårsrapport med prognos 2 görs en ny prövning och eventuellt förslag till användning av resultatutjämningsreserv läggs till kommunfullmäktige.

Balanskravsutredning, miljoner kronor

Årets resultat i förhållande till balanskravet	2018	2019 Delår 1	2019 Prognos
Årets resultat enligt resultaträkningen	171	102	181
reducering av samtliga realisationsvinster	-15	-33	-33
justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
orealiserade vinster och förluster i värdepapper	112	-226	-226
återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	268	-158	-79
reservering av medel till resultatutjämningsreserv *	-	-	-
användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	268	-158	-79

*Totalt finns 160 mnkr reserverade i resultatutjämningsreserven (2010-2018)

3.3.2.1 Verksamhetens nettokostnader

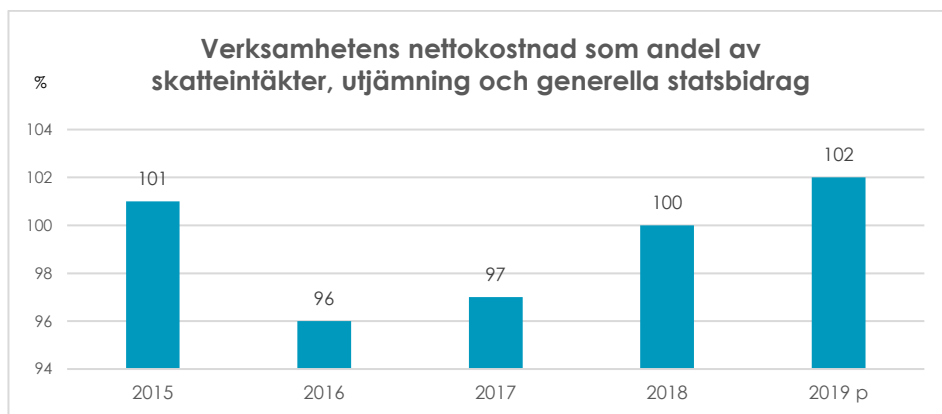
Verksamhetens nettokostnader beräknas öka med 581 mnkr eller 6,8 procent jämfört med 2018. Budgeterad nettokostnadsökning är 4,5 procent. För att få en hållbar ekonomisk utveckling på sikt ska inte nettokostnaderna öka mer än skatteintäkter och finansnetto tillsammans över tid. Utvecklingen för skatteintäkter och finansnetto exklusive jämförelsestörande poster ligger i snitt på 5,1 procent för de fem senaste åren. Snittet för utvecklingen av verksamhetens nettokostnad ligger på 5,8 procent för motsvarande period. Denna utveckling sågs för första gången på flera år redan under 2018. Under året har

nämnderna ett effektiviseringsuppdrag motsvarande 80 mnkr. Det är av största vikt att dessa genomförs fullt ut för att kunna nå målet med en budget i balans.

I verksamhetens resultat ingår den ordinarie verksamheten i nämnderna vilka prognosticerar en budgetavvikelse på sammanlagt -243 mnkr eller -228 mnkr när avvikelsen justeras med ianspråktagande av överfört resultat för intraprenaderna och för insatser finansierade av eget kapital. Majoriteten av nämnderna prognosticerar en negativ avvikelse mot budget för 2019. Sammantaget visar prognosen för verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar en budgetavvikelse på -265 mnkr. Budgetavvikelsen för den kommungemensamma verksamheten förklaras till stor del av Digital arbetsplats som prognosticerar ett underskott på -34 mnkr då Digital arbetsplatshyrorna i år inte täcker kostnaderna för planerade inköp.

3.3.2.2 Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Kommunens verksamhet finansieras till största delen av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag beräknas uppgå till 8 846 mnkr vilket är 19 mnkr högre än budget. Kommunen har budgeterat med en skatteutveckling motsvarande 3,8 procent jämfört med föregående år, enligt prognosen kommer den uppgå till 4,0 procent. I förhållande till budget har kommunen fått något lägre skatteintäkter som följd av ett lägre antagande om arbetade timmar. Den kommunalekonomiska utjämningen prognosticeras något högre efter justering av skatteunderlagsprognos och ny befolkningsprognos. Det generella statsbidraget för ökat bostadsbyggande har upphört.

Genom att ställa verksamhetens nettokostnader i relation till kommunens skatteintäkter och statsbidrag, ges en bild av hur kommunen finansierat sin verksamhet, en överskådlig bild av kommunens ekonomiska utveckling och balans mellan intäkter och kostnader. Kommunens långsiktiga mål är att andelen inte ska överskrida 99 procent. Är andelen högre än 100 procent betyder det att skatteintäkter och generella statsbidrag inte räcker till att finansiera den verksamhet som bedrivs. Verksamhetens nettokostnader utgör 102 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag i prognos 1 2019, vilket betyder att kostnaderna för kommunens verksamhet överstiger skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta är inte långsiktigt ekonomiskt hållbart och åtgärder behöver sättas in på både kort och lång sikt för att kommunen ska uppnå en ekonomi i balans och inte äventyra framtida skattebetalares konsumtionsutrymme.

3.3.2.3 Finansiella intäkter och kostnader

Belopp i miljoner kronor	2015	2016	2017	2018	2019p
Finansiella intäkter	267	246	253	176	453
Finansiella kostnader	-107	-45	-49	-132	-60
Finansnetto	160	201	204	44	392
varav utdelning Örebro Rådhus AB	50	35	35	44	50
varav kapitalförvaltning	130	47	178	90	100
varav realiserade vinster/förluster inom kapitalförvaltning	-51	104	-32	-112	226
varav övrig finansverksamhet	31	15	23	22	16
Finansnetto exkl. realiserade vinster/förluster kapitalförvaltning	211	97	236	156	166

Helårsprognosen för finansnettot, inklusive realiserade vinster inom kapitalförvaltningen, är 392 mnkr. Enligt den nya redovisningslagen ska kommunen värdera finansiella omsättningstillgångar till verkligt värde vilket påverkar finansnettot. Värdeförändringen från bokslutet återspeglar vårens starka börsuppgång och uppgår till + 226 mnkr. Exklusive realiserade vinster inom kapitalförvaltningen är motsvarande värde 166 mnkr, vilket är 17 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror främst på att utdelningen inom kapitalförvaltningen är lägre än budgeterat.

3.3.3 Budgetföljsamhet inom verksamhetens nettokostnader

Driftsredovisning per nämnd

Driftnämnd, anslag miljoner kronor	Delår 1	Delår 1	Bokslut	Budget	Prognos	Budget-	*Justerad
	2018	2019	2018	2019	1:2019	avvikelse	budget-
	netto	Netto	netto				avvikelse
Barn och utbildning	-1 269,3	-1 315,4	-3 599,7	-3 682,9	-3 722,9	-40,0	-37,0
Sociala välfärd	-1 038,7	-1 124,2	-3 126,5	-3 180,9	-3 323,2	-142,3	-140,8
Samhällsbyggnad	-197,8	-246,1	-648,7	-666,3	-700,3	-34,0	-27,0
Vuxenutbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	-178,4	-190,5	-542,0	-551,9	-560,1	-8,2	-4,9
Kommunstyrelsen	-126,1	-153,5	-419,2	-422,1	-440,8	-18,7	-18,7
Landsbygdsnämnden	-1,5	-1,5	-5,7	-6,3	-6,3	0,0	0,0
Stadsrevisionen	-0,7	-0,5	-3,3	-4,0	-4,0	0,0	0,0
Valnämnden	2,7	4,0	-3,7	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Summa nämnder	-2 809,7	-3 027,6	-8 348,8	-8 514,7	-8 757,8	-243,1	-228,3
Tekniska nämnden, taxefin. Vht	-4,7	-3,4	-17,1	0,0	-3,1	-3,1	0,0
Kommunstyrelsen - kommungemensamt	-65,0	-107,7	-274,1	-374,3	-489,9	-115,5	-28,2
Kommungemensamma statsbidrag	72,4	64,3	172,1	141,4	157,3	15,9	15,9
Finansiering	166,5	27,0	328,4	219,8	300,8	81,0	81,0
Driftbudget totalt	-2 640,5	-3 047,3	-8 139,5	-8 527,8	-8 792,6	-264,9	-159,6
Verksamhetens kostnader/intäkter	-2 640,5	-3 047,3	-8 139,5	-8 527,8	-8 792,6	-264,9	-159,6

Den budgetavvikelse nämnen har efter anspråktagande av eget kapital. * Justerad budgetavvikelse: t.ex i anspråktagande av överfört resultat intraprenader, AFA-medel, Digitaliseringsmedel samt Sociala investeringar totalt 87,4 miljoner kronor.

Den samlade prognosen för verksamhetens nämnder vid delår 1 redovisar en negativ avvikelse på 243 mnkr. Samtliga programområden, Vuxenutbildning och arbetsmarknad samt Kommunstyrelsens egen verksamhet redovisar negativa budgetavvikelser. Orsakerna är flera, demografisk påverkan och volymökningar på grund av samhällsutveckling och omvärldsförändringar skapar större avvikelser än förväntat samtidigt som flera tidigare identifierade budgetavvikelser kvarstår. Utvecklingen är negativ och signalerar om att mer behöver göras för att inte gå in i budget 2020 med stora negativa avvikelser hos nämnderna, däribland att realisera effekthemtagning av satsningar och planerade åtgärdsplaner och effektiviseringskrav behöver verkställas. En översyn av övergripande resursbedömningsmodell pågår och ska vara klar inför budget 2021. Ett viktigt syfte är att utifrån fakta kring demografi-, volym- och samhällsutveckling i kombination med analys av nämndens förutsättningar, ska resultera i en nulägesanalys som ska ge ett välgrundat beslutsunderlag för att kunna fördela medel där de behövs bäst.

Programområde barn- och utbildnings prognos visar en negativ avvikelse på 40 mnkr, i budgetramen för 2019 ingår en tillfällig kompensation motsvarande 40 mnkr. Åtgärder pågår på alla nivåer men arbetet kräver långsiktighet och ger inte tillräckliga effekter för ekonomi i balans under 2019.

Programområde social välfärd prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 142 mnkr, av detta utgör hemvården 92 mnkr. Hemvården arbetar sedan 2018 med ett treårigt strukturförändringsprogram. Vid delåret syns inga effekter, men sammantaget förväntas effekter av arbetet i det ekonomiska utfallet under hösten 2019 och de stora effektiviseringsvinsterna i form av ekonomiskt utfall förväntas under 2020–2021. Socialnämnden redovisar en prognosticerad negativ budgetavvikelse på 37 mnkr, orsaken är kraftigt ökade kostnader för externa köp till följd av fler och mer komplexa utredningar.

Programområde samhällsbyggnad prognosticerar en samlad negativ avvikelse på 34 mnkr. Den negativa prognosen hänförs till Tekniska nämnden och vinterväghållningen med 16 mnkr och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet färdtjänst, med 21 mnkr. Inom både vinterväghållningen och färdtjänsten ser den negativa avvikelsen ut att bli högre än föregående år.

Vuxenutbildning- och arbetsmarknad prognosticerar en negativ budgetavvikelse motsvarande 8 mnkr, en förklaring är fortsatt ökade försörjningsstöds-kostnader och en ökande andel av hushåll som uppstår försörjningsstöd.

Kommunstyrelsens egen verksamhet redovisar vid delår 1 en prognos på en negativ avvikelse motsvarande 12 mnkr, behovet av åtgärder motsvarar 24 mnkr, en strategisk färdplan utarbetas nu som ska säkra att nödvändiga effektiviseringar realiserar både på kort och lång sikt.

Se vidare i kapitel fyra för mer detaljerad information kring nämndernas ekonomiska utfall.

3.3.3.1 Fördelning av budgetavvikelse

Örebro kommun upprättar två delårsrapporter per år, den 30 april och den 31 augusti. Delårsrapporten i augusti utgör kommunens officiella delårsrapport som precis som årsredovisningen granskas av kommunens revisorer. I delårsrapporterna görs prognoser på utfallet för året.

Fördelning av budgetavvikelse	Prognos april	Prognos augusti	Bokslut december
Nämndemas resultat		-243	
Taxefinansierad verksamhet		-3	
Kommungemensamt, finansiering exklusive tomträtter och exploatering		-53	
Tomträttsverksamheten		5	
Exploateringsverksamheten		30	
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader		-264	
Avskrivningar		0	
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader		-264	
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning		19	
Finansnetto		209	
Budgetavvikelse		-36	
Satsningars ianspråktagande av medel från eget kapital		105	
Budgetavvikelse med hänsyn tagen till ianspråktagande av EK		69	
Budgeterat resultat - överskott		217	
Årets resultat, prognos		181	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar, prognos		-79	

3.3.3.2 Ianspråktagande av eget kapital

Det finns markeringar i eget kapital som ska finansiera särskilda satsningar samt för verksamheter som har andra ekonomiska styrprinciper. Det är bland annat intraprenader, balansräkningsenheter, satsningar via AFA-medel, satsningar via digitaliseringsmedel och Sociala investeringar. I prognoserna för de nämnder som har någon sådan verksamhet redovisas en justerad budgetavvikelse i en kolumn i driftnämndstabellen på sidan 9, längst till höger, där nämndernas resultat tillgodogörs medel från markeringar i eget kapital motsvarande förbrukade medel. Den prognosticerade avvikelsen är -265 mnkr och med hänsyn tagen till ianspråktagande av eget kapital en avvikelse -160 mnkr. Vilket innebär att totalt prognosticeras 105 mnkr av eget kapital förbrukas.

3.3.4 Skattesats

Skattesatsen höjdes 2016 med 50 öre som en konsekvens av volymökningar inom förskola, skola samt vård och omsorg. Skattesatsen ligger kvar på 21,35 kronor vilket är något högre än jämförbara kommuner.

3.3.5 Balansräkning

3.3.5.1 Investeringar

Investeringsprogrammet beskriver vilka driftkostnadskonsekvenser som de planerade investeringarna får oavsett finansieringsalternativ (egen finansiering eller externfinansiering/förhyring). Efter bolagiseringen av kommunens rörelsefastigheter utförs nästan inga fastighetsinvesteringar i kommunens regi. Huvuddelen utförs istället av de kommunala bolagen Futurum, Örebroporten och ÖBO Omsorgsfastigheter.

Kommunens budgetram för investeringar uppgår till 1 640 mnkr medan prognosen för året uppgår till 1 138 mnkr. Detta innebär att prognosen för investeringar under 2019 är 502 mnkr lägre än budgeterat. Av investeringsbudgeten är 664 mnkr överförda från år 2018. Det outnyttjade investeringsutrymmet innebär att investeringarna inte bedöms genomföras i den takt som beslutats inom investeringsprogrammet för 2019.

Kommunens investeringar	Uffall Delår 1 2019			Prognos 1 2019		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Prognos	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor						
Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler	0,0	-4,8	-4,8	-140,0	-58,0	82,0
Trafik- och miljöinvesteringar	1,8	-55,1	-53,3	-679,0	-403,4	275,6
Inventarier	2,0	-29,6	-27,6	-227,7	-191,7	36,0
Förvärv av anläggningstillgång	0,0	-4,3	-4,3	-122,2	-65,6	56,6
Skattefinansierad verksamhet	3,8	-93,8	-90,0	-1 168,9	-718,7	450,2
Taxefinansierade verksamheter	0,0	-54,9	-54,9	-471,4	-297,2	174,2
Exploateringsfastigheter	0,0	-24,8	-24,8	0,0	-122,4	-122,4
Kommunens investeringar	3,8	-173,5	-169,8	-1 640,3	-1 138,3	502,0

Investeringar inom skattefinansierad verksamhet

De skattefinansierade investeringarna i kommunens regi prognosticeras till 719 mnkr (325 mnkr 2018) vilket är 450 mnkr lägre än beslutad budget.

Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler

Inom kultur- och fritidsfastigheter finns ett flertal stora projekt som kommer påbörjas under 2019, men inte slutföras under året. Stora investeringarna görs i Karlslund och innefattar flera investeringsobjekt som bland annat utgörs av investeringar i nytt ridhus, nytt stall, karantänsstall samt rasthagar. Övriga större investeringar kommer även genomföras avseende radonbrunnar, ispist på Trängens B-hall, investering på Mellringe IP (som omfattar byggnation av nya omklädningsrum, läktare och parkering), investering i spolplatta småbåtshamnen och nytt konstgräs på Pettersberg IP.

Investeringar kopplade till lokalförsörjning och bostadsrätter prognosticerar att 74 procent av årets totala investeringsanslag kommer nyttjas. Gällande inhyrda objekt finns inga pågående investeringar, men avsatta medel på 1 mnkr bedöms nyttjas i år för att möta anpassningar i lokaler på grund av myndighetskrav. Pågående investeringar kopplat till bostadsrätterna avser Hovstaskolan Kök, projektering ombyggnation av kök för Vesslan samt övriga investeringar i lokalanpassningar för att möta uppkomna myndighetskrav 2019.

Investeringar inom kultur- och fritidsanläggningar planeras att genomföras inom bland annat Lillåspåret, sanering av idrottsmark, motionsspår, vandrarhem i Wadköping, hundlekplats, Kultur- och fritidscenter Norrby med flera. Totalt prognosticeras 35 procent av investeringsbudgeten nyttjas under 2019.

Trafik- och miljöinvesteringar

Inom trafik- och miljöinvesteringar prognosticeras cirka 59 procent av investeringsutrymmet nyttjas under 2019. Prognosen är baserad på föreslagen revidering av investeringsprogrammet som förväntas beslutas enligt förslag i Kommunstyrelsen i juni, vilket för trafik och miljö motsvarar en reduktion på cirka 133 mnkr, vilket även är en bidragande faktor till den relativt låga prognosen. Övriga bidragande orsaker till den låga investeringsprognosen är fortsatt resursbrist på projektledare inom Tekniska förvaltningen som kan hantera beställningar från Stadsbyggnad, brist på utförare (både externa och interna), samt fortsatta svårigheter med att rekrytera ingenjörer i önskad takt, till både park- och gatuverksamheten samt VA-verksamheten.

Inom trafik är några av de större investeringarna att bredda Skebäcksbron (färdigställs i maj 2019), att bygga ut huvudcykelstråken i enlighet med cykelnätsplanen samt med stöd från stadsmiljöavtal bygga om Hertig Karls Allé. Inom stadsmiljö färdigställs projekten Vivallakullen och Glanshammars torg under våren, planering av Fisktorget samt projektering kring allmän platsmark vid kulturkvarteret har påbörjats.

Inom gatuinvesteringar har investeringar genomförts avseende asfaltsunderhåll, investering i gatubelysning och stolpar, trafiksäkerhetsobjekt, LED-belysning mm. Under året planeras vidare för att genomföra investeringar i bland annat broar.

Inom parkverksamheten har investeringar hittills genomförts i trädplantering, reinvestering i parker samt lekplatser. Under året planeras vidare för att genomföra nyinvesteringar i bland annat lekmiljöer och parker, den samlade prognosen för 2019 uppgår till 49 mnkr.

Inom naturvården kommer lekmiljöer och mötesplatser i Varbergaskogen och VOX-parken att färdigställas och investering i nya lokaler till FUFAs påbörjas. I övrigt genomförs investeringar i stigar, rastplatser och raststugor.

Under året kommer även arbete med att bygga ledningsnät för att möjliggöra utbyggnad av bredband påbörjats, men en stor del av investeringen kommer skjutas över till nästa år.

Förvärv av anläggningstillgångar

Anslaget för förvärv av anläggningstillgångar uppgår till 122 mnkr varav 54 mnkr är för förvärv av fastigheter och mark och 15 mnkr för investeringar inom markreserven samt 53 mnkr avsatta för investering i nya lokaler för Tekniska förvaltningen. Prognosen visar att 66 mnkr förväntas nyttjas under 2019, vilket i stort sett motsvarar hela budgetutrymmet exklusive Tekniskas lokaler. Inom markreserven avser planerade investeringar Lindbackabron, Truckstop samt hus på Skottvägen och anläggande av ny väg och infrastruktur.

Investeringar inom taxefinansierad verksamhet

Avfallsverksamheten prognosticerar att nyttja hela sitt investeringsanslag under 2019. Hittills har investering genomförts avseende ombyggnad av deponigas Atle.

VA-verksamheten prognosticerar att nyttja cirka 61 procent av totalt investeringsanslag, men investeringsbudgeten kommer revideras efter beslut i juni med cirka 101 mnkr. Prioriteringar mellan verksamhetens olika objekt har genomförts och förnyelsetakten har ökat. Även inom VA finns svårigheter med att rekrytera ingenjörer i önskad takt, och det i kombination med svårigheter att få beslut om markåtkomst har lett till att planering och projektering av investeringar ej kunnat genomföras som planerat. Utfallet under första tertiet uppgår till 52 mnkr varav 13 mnkr avser exploatering, 13 mnkr avser förnyelse i vattenledningar samt 19 mnkr för planering.

Investeringar inom exploateringsverksamheten

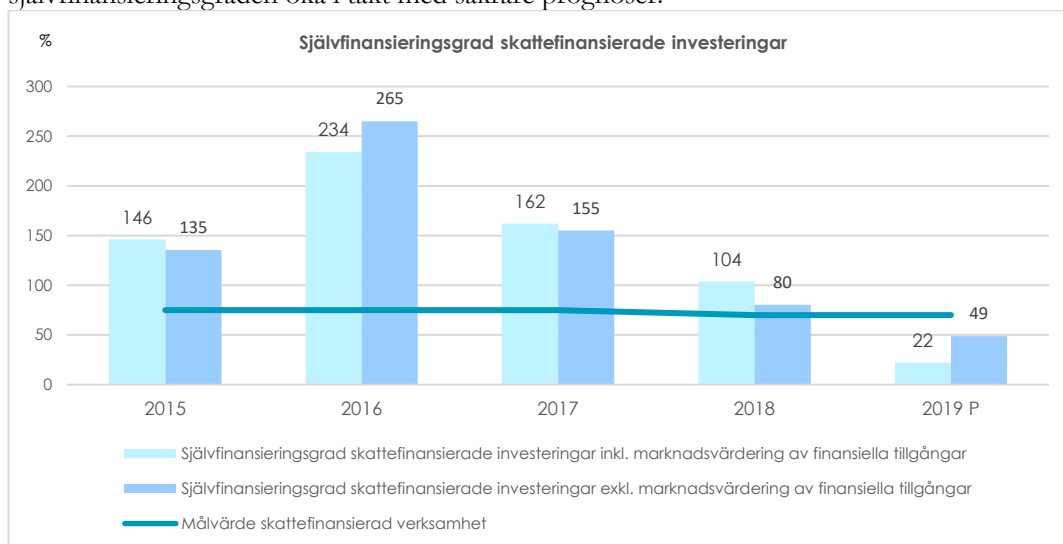
Utfallet under första delen av året avser bland annat Ladugårdsängen, Postterminalen och Norra Ormesta. Investeringarna på exploateringssidan beräknas 2019 fortsätta med samma höga fart som de senaste två åren, vilket genererar en genomsnittlig investeringsvolym på 125 mnkr per år 2017-2019.

3.3.5.2 Mål för Investeringar

Enligt det finansiella målet ska självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara lägst 70 procent.

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat och avskrivningar. Ett värde som understiger 100 procent innebär att kommunen behöver använda överskottslikviditet eller låna till investeringar och att det långsiktiga handlingsutrymmet minskar.

Självfinansieringsgraden för årets skattefinansierade investeringar uppgår till 49 procent om den realiserade värdeförändringen inkluderats i årets resultat. Om måttet istället exkluderar den realiserade värdeförändringen i årets resultat uppgår självfinansieringsgraden till 22 procent. Oavsett vilket når inte prognosen för självfinansieringsgraden upp till målet. Prognosen för investeringar är ambitiös och ett visst mått av osäkerhet finns om kommunen har kapacitet att genomföra allt som prognostiserats under året, därmed kan självfinansieringsgraden öka i takt med säkrare prognoser.

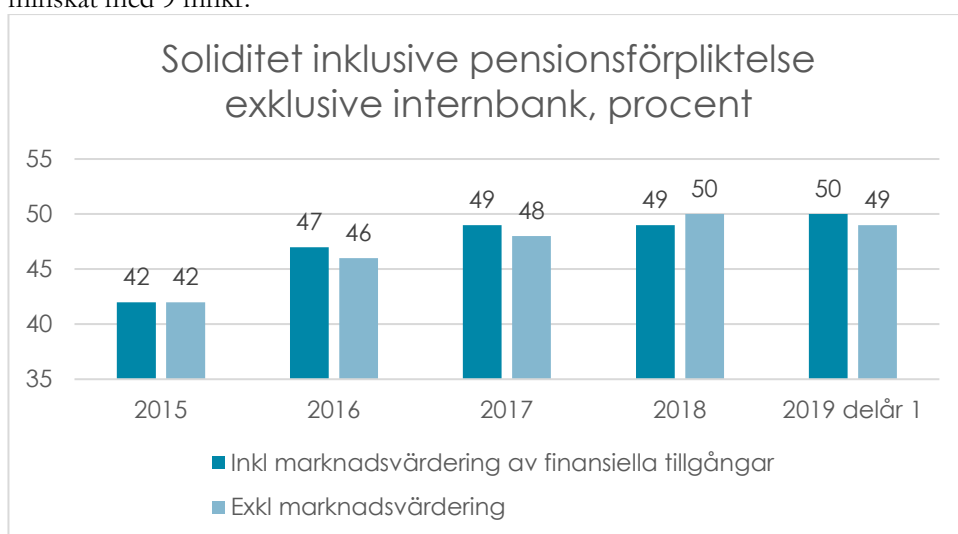
3.3.5.3 Mål för långsiktigt finansiellt handlingsutrymme – soliditet

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen ska som lägst uppgå till 50 procent. Internbankens påverkan på balansräkningen är exkluderad i målet.

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ju högre soliditet,

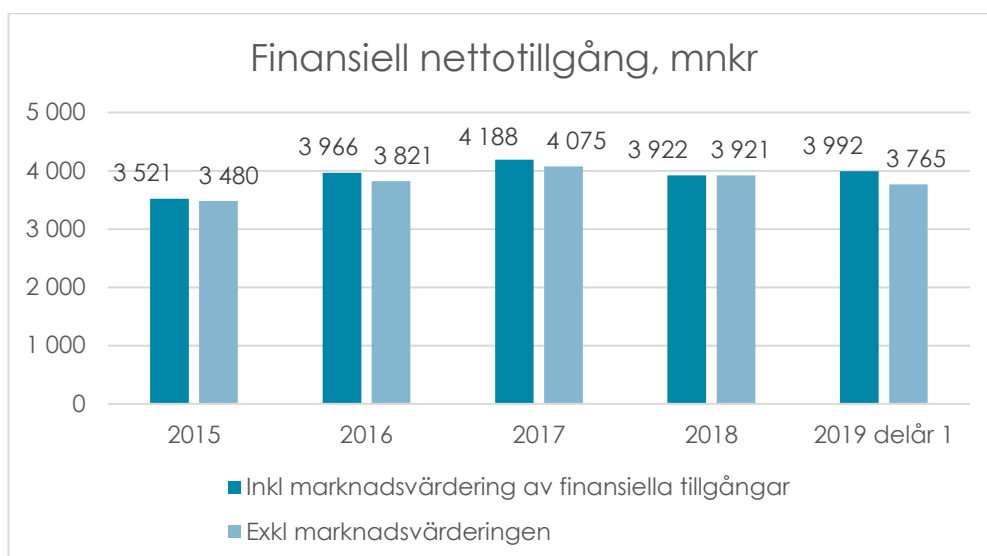
desto lägre skuldsättning har kommunen. För att få en bättre bild över kommunens totala handlingsutrymme inkluderas även de pensionsförpliktelser som återfinns utanför balansräkningen i måttet. Den finansiella samordningen i kommunkoncernen via in- och utlåning genom kommunens internbank ökar balansomslutningen och därmed minskar soliditeten. Därför räknas internbankens påverkan på balansräkningen bort vid beräkning av soliditeten.

Soliditeten uppgår till 50 procent om den orealiserade värdet förändringen inkluderats i årets resultat. Soliditeten uppgår till 49 procent exklusive marknadsvärdering av finansiella tillgångar i delår 1 (50 procent bokslut 2018) vilket är en procentenhet lägre än i bokslutet och det finansiella målet. Det kan jämföras med kommungenomsnittet på cirka 26 procent. Sedan år 2015 har soliditeten förbättrats med 7 procentenheter. Det egna kapitalet har genom årets resultat minskat med 124 mnkr jämfört med årsskiftet. Balansomslutningen har under året minskat med 564 mnkr och pensionsförpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse har minskat med 9 mnkr.

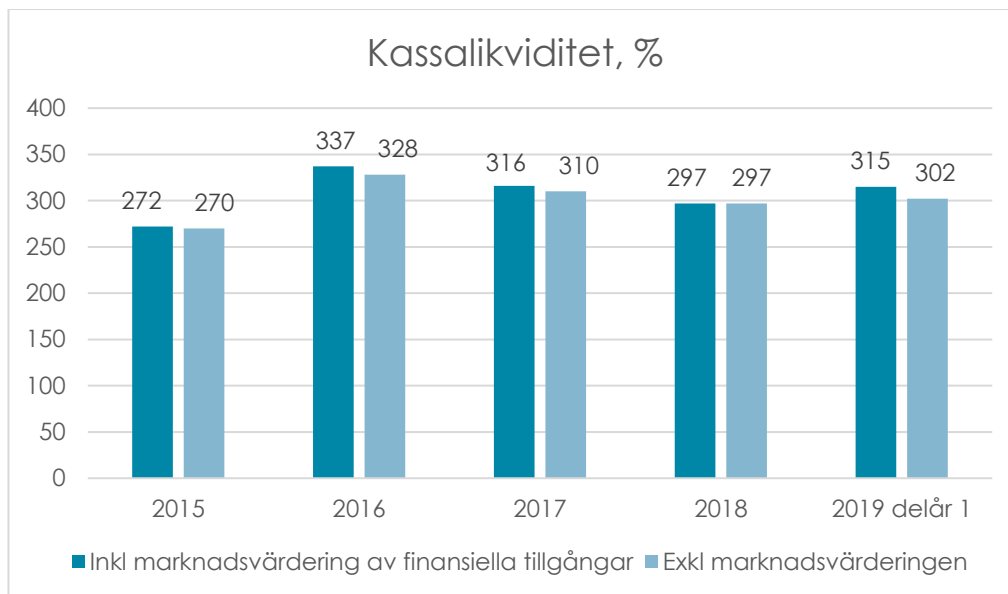
3.3.5.4 Finansiella nettotillgångar

I de finansiella nettotillgångarna ingår alla de finansiella tillgångar som kommunen beräknar omsätta på 10–20 års sikt. Måttet speglar den tidsrymd som ligger mellan soliditet och kassalikviditet som kan uttryckas som medellång betalningsberedskap. Nettotillgångarna exklusive marknadsvärdering av finansiella tillgångar har minskat med 155 mnkr under året men ökat med 285 mnkr sedan år 2015.

3.3.5.5 Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Måttet består av kortfristiga fordringar, placeringar och kassa relaterat till kortfristiga skulder. Kassalikviditeten exkl. marknadsvärdering av finansiella tillgångar uppgår till 302 procent och har förbättrats med 32 procentenheter sedan år 2015. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent i kassalikviditeten vilket innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. Nivån på 302 procent visar att kommunen med råge klarar av att finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna. Att även soliditeten har förbättrats under åren visar att kommunens kortfristiga betalningsberedskap har förbättrats, eftersom förstärkningen av likviditeten inte beror på ökad upplåning som i så fall skulle försämra soliditeten.

3.3.6 Finansiell verksamhet

3.3.6.1 Låneskuld och borgen

Kommunens internbank hanterar den externa upplåningen för kommunkoncernen. Kommunens långfristiga låneskuld uppgår till 14 412 mnkr, en minskning med 400 mnkr jämfört med årsskiftet. Exkluderas internbankens upplåning inom den finansiella samordningen så uppgår kommunens långfristiga lån till 4 mnkr, det avser ett lån från Region Örebro län. De koncerninterna lånen uppgår till 14 363 mnkr. Kommunens totalt utnyttjade borgensåtagande inklusive koncerninterna lån till kommunens koncernbolag uppgår till 15 108 mnkr, vilket är en minskning med 374 mnkr sedan årsskiftet. Åtagandet rör i huvudsak bolagen inom kommunkoncernen, 99,7 procent. Örebro kommuns borgensansvar uppgår till 744 mnkr exklusive outnyttjade checkkrediter. Bolagen inom kommunkoncernen står för 94,7 procent av kommunens totala borgensförbindelse.

3.3.6.2 Pensionsåtagande

Kommunens pensionsåtagande uppgår totalt till 3 544 mnkr, en ökning med 59 mnkr sedan årsskiftet. Kommunens externa placeringar av pensionsmedel motsvarar 42 procent av pensionsåtagandet eller hela avsättningen till pensioner och 29 procent av ansvarsförbindelsen.

Pensionsåtagande	2015	2016	2017	2018	2019 delår 1
Avsatt till pensioner, mnkr	411	458	496	569	637
Ansvarförbindelse, mnkr	3 230	3 070	3 009	2 915	2 907
Summa Pensionsåtagande	3 641	3 528	3 505	3 484	3 544
Externt placerade pensionsmedel (marknadsvärde), mnkr	1 318	1 339	1 394	1 386	1 492
Andel av pensionsåtagandet som täcks av placerade medel (mv), %	36	38	40	40	42
Andel av ansvarförbindelsen som täcks av placerade medel (mv), %	28	29	30	28	29

3.3.6.3 Kapitalförvaltning

Kommunens långsiktiga kapitalförvaltning är uppdelad på två förvaltningsområden, långfristig likviditetsförvaltning (start år 2014) och pensionsförvaltning (start år 2000). Syftet med den långfristiga likviditetsförvaltningen är att er hålla en god avkastning och skapa förutsättningar för att minska effekten av de likviditetsmässiga påfrestningar som kommer att följa av framtida åtaganden. Syftet med pensionsförvaltningen är att skapa en långsiktig likviditetsreserv för kommunens framtida utbetalningar av pensionsåtaganden. Målet är att långsiktigt värdesäkra kommunens pensionsskuld. Båda förvaltningsområdena följer samma placeringsreglemente och har samma långsiktiga avkastningsmål, 1,5 procent real årlig avkastning, enligt Kommunfullmäktiges fastställda placeringspolicy. Placeringar sker i aktiefonder och räntefonder. Portföljerna är placerade med 64 procent i räntebärande värdepapper samt med 36 procent i svenska och globala aktiefonder. Enligt kommunens placeringspolicy får andelen aktier variera mellan 0 och 40 procent med normalfördelningen 35 procent. Durationen i ränteförvaltningen får maximalt uppgå till 6 år och uppgår för närvarande till 2,8 år. Avkastningen i portföljerna under året uppgår till 7,9 procent vilket är 6,8 procentenheter högre än avkastningsmålet och 0,3 procentenheter lägre än index. Pensionsförvaltningens avkastning under perioden 2000–2018 uppgår till 4,8 procent årligen vilket är 1,3 procentenheter högre än avkastningsmålet.

Kapitalförvaltning	Pensionsmedelsförvaltning			Långfristig likviditetsförvaltning		
	2017	2018	Delår 1	2017	2018	Delår 1
Marknadsvärde, andel %						
- Räntebärande värdepapper	64	67	64	64	67	64
- Svenska aktier	18	16	18	18	16	18
- Globala aktier	18	17	18	18	17	18
- Likvida medel	0	0	0	0	0	0
Marknadsvärde, mnkr	1 394	1 386	1 492	2 274	2 410	2 340
Bokfört värde, mnkr	1 348	1 383	1 401	2 208	2 413	2 204
Insatt kapital, mnkr	619	619	619	2 000	2 150	1 900
Avkastning portfölj, %	4,2	-0,4	7,9	4,2	-0,4	7,9
Jämförelseindex, %	3,5	-0,2	8,2	3,5	-0,2	8,2
Avkastningsmål enligt policy, %	3,1	3,5	1,2	3,1	3,5	1,2
Duration, år	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	2,8
Resultat kapitalförvaltning, mnkr	69	-8	19	108	-14	41
Orealiserade vinster/förluster, mnkr	46	4	91	66	-3	136

4 Prognoser i kommunens nämnder

4.1 Programområde Barn och utbildning

4.1.1 Ekonomisk prognos

Programområde Barn och utbildning prognosticerar en negativ budgetavvikelse på totalt 40 mnkr. Avvikelsen motsvarar 1,1 procent av programområdets tilldelade budgetram.

Det ekonomiska resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt. Det finns dock enheter både inom förskolan och grundskolan som behöver använda sitt ackumulerade resultat från tidigare år för att klara en ekonomi i balans.

Från 2019 sker månadsvis ekonomisk rapportering till Programnämnd barn och utbildning om programområdets ekonomi som ett komplement till delårs- och årsrapport vilket är en del i arbetet mot en ekonomi i balans. Syftet med rapporteringen är att tidigt upptäcka avvikelser och åtgärda dessa och kunna se att åtgärder ger effekt.

Det finns förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområde Barn och utbildning och det kommer krävas åtgärder på både nämnd- och verksamhetsnivå. En viktig del är att öka medvetenheten och kompetensen om resursfördelningsmodellerna i organisationen och arbetet med ekonomi på alla nivåer.

Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierade verksamheter. Nämnderna har hanterat omprövningskravet på olika sätt, men då inte alla nämnder inom programområdet har en budget i balans är effektiviseringskravet inte uppfyllt.

Nämndernas resultat

Verksamheterna arbetar med att få en budget i balans, både att hämta hem förra årets negativa utfall och att anpassa organisationen till årets effektiviseringskrav.

Både förskolan och skolan är personalintensiva verksamheter och större delen av budgettilldelningen går till personalkostnader vilket innebär att det främst är personalorganisationen som måste förändras när budgetförutsättningar ändras. Att få helårseffekt på personalförändringar kan vara svårt då många åtgärder sker först till hösten i samband med nytt läsår. Inom förskolan är det stora variationer i antalet barn mellan vår och höst.

Förskolenämnden prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 3 mnkr. Exklusive intraprenaderna är det en negativ budgetavvikelse på 2 mnkr.

Förskolor upplever svårigheter med att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Det beror på att enheterna har svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som minskat antal barn, högre kostnader på grund av sjukskrivningar och barn i behov av stöd som kräver extra resurser. Det är stora svängningar av antalet barn i förskolan under våren och hösten vilket ställer krav på en flexibel organisation. Det som också påverkar förskolan är att avdelningar öppnar och avdelningar stänger, evakueringar och nybyggnationer.

Grundskolenämnden prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 5 mnkr. Exklusive intraprenaderna och den kammungemensamma måltidsorganisationen är det en negativ budgetavvikelse på 2 mnkr.

Grundskolor upplever det svårt att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. De är de nystartade skolorna med ett litet elevantal som inledningsvis inte bär uppstartskostnaderna och stora kapitalkostnader. Nya skolor har i viss utsträckning används som evakueringskolor under tiden skolor renoveras. Dessutom har flertalet enheter elever i behov av stöd, för stor

organisation i förhållande till budget, skolor med elevtapp och små klasser vilka påverkar de ekonomiska förutsättningarna och att öka kostnadsmedvetenhet kring driftkostnaderna av skolan.

Gymnasienämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 15 mnkr och i resultatet ingår omställningskostnader med 4 mnkr. Kostnaderna för omställning är lägre i år än föregående år vilket innebär att antalet individer som är i omställning har minskat.

Samtliga skolor prognosticerar negativa budgetavvikelser i olika storlekar. Det förklaras bland annat av att avvikelsen är hänförligt till vissa program där resursanvändningen behöver ses över, flertalet skolor har minskning av antalet elever, överbemanning för att hantera pensionsavgång och föräldradedighet på bästa sätt och beslut om att stänga viss inriktning på ett program kommer underlätta arbetet för att effektivisera resursanvändandet på sikt.

Programnämnd barn och utbildning prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 17 mnkr. När det gäller kostnader för lokaler är det en stor osäkerhetsfaktor i det ekonomiska resultatet. Mot bakgrund av detta ser vi ett behov av att se över informations- och beslutsflöde för att uppnå en säkrare prognos och korrekt fördelade kostnader. Ett nytt verksamhetssystem är upphandlat för den interna lokalförvaltningen, detta bedöms förenkla administrationen och ge möjligheter att förtydliga ansvarsfördelningen inom organisationen samt få positiva ekonomiska konsekvenser.

Det är svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av förväntat mottagande av nyanlända barn och unga. Prognosen är att det blir en negativ avvikelse för året då budgeten för 2019 är alltför optimistisk.

Det ekonomiska resultatet för Myndighetsavdelningen och Centralt skolstöd är en negativ budgetavvikelse på 1 mnkr och fördelas med 1 mnkr på Myndighetsavdelningen och en budget i balans för Centralt skolstöd. Myndighetsavdelningen ser över vakanser. Centralt skolstöd har klarat att effektivisera hela det riktade uppdraget på 10 mnkr under 2019.

Barn och elevökning medför ökade behov av skolskjuts/elevresor och behov av platser i specialskolor eller andra lösningar för elever med behov av särskilt stöd. Under 2019 ska en analys göras av kostnaderna för skolskjuts och elevresor för att säkra prognoser och kommande budget framöver. Elevresor och skolskjuts ska ses över för att möjliggöra en effektivisering och därmed minska kostnaderna. Det gäller också för elever i specialskolor.

4.1.2 Framåtblick

Programområdet står inför stora utmaningar de kommande åren. Inte minst vad gäller ekonomin och då inte bara att nämnderna uppvisar negativa budgetavvikelser utan också vad gäller de framtida hyreskostnadsökningarna som blir följderna av den stora om- och nybyggnationen av förskolor och skolor. Det kommer att krävas åtgärder både på kort och lång sikt för att få en långsiktigt hållbar ekonomi. Arbeta med resursfördelningsmodeller är ett kontinuerligt arbete inom programområdet och de är förankrade med både kommunal och fristående huvudman.

En del av den verksamhet som programområdet barn och utbildning bedriver finansieras helt eller delvis av statsbidrag. Det pågår ett arbete med att samla programrådets hantering av statsbidrag i syfte att säkerställa att statsbidrag söks och nyttjas på bästa sätt. Det ska ske genom att tydliggöra styrningen av statsbidrag, både generella och riktade statsbidrag. Den ekonomiska konsekvensen bör vara ytterligare intäkter till kommunen.

En stor utmaning är den framtida kompetensförsörjningen. Programnämndens roll i detta är att skapa förutsättningar för detta och för att kompetensutvecklingsinsatser tas fram. Det kan

ske i samverkan med HR avdelningen, i samarbete med universitetet, med vuxenutbildning och med andra externa samarbetspartners.

Under 2019 pågår kartläggning och analys av samtliga yrkeskategorier inom driftsnämnderna för att utifrån detta kunna prioritera och planera aktiviteter för kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Driftsnämnderna kommer att både behöva attrahera och rekrytera medarbetare till vissa yrkeskategorier och ämnesbehörigheter, behålla och utveckla befintlig personal för att kunna utveckla undervisning och arbetssätt samt jobba med omställning och avslut av medarbetare på grund av till exempel förändrat gymnasieutbud och för att komma i budgetram. Detta är en komplicerad situation som kräver prioriteringar i budgeten och i vissa fall kan komma att kräva personalpolitiska beslut fattade av Kommunstyrelsen.

Ett prioriterat område för Programnämnd barn och utbildning är att styra och leda arbetet med ”Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025”. Målsättningen är att fler elever klarar att nå kunskapsmålen och att skapa framtidens skola där alla barn och elever ges möjlighet att nå målen. En stor utmaning i arbetet är att utjämna de klyftor som finns. Skillnaden mellan Örebros skolor är stora både vad gäller måluppfyllelse men också gällande elevernas socioekonomiska bakgrund. Det finns skolor där nästan alla elever kommer från studieovana hem med en svag socioekonomisk bakgrund medan andra skolor har en hög andel elever från mer studievana hem med stark socioekonomisk bakgrund. En ökad blandning av elever är önskvärd både ur ett integrationsperspektiv men också kopplat till måluppfyllnad och skolans demokratiuppdrag. För att komma tillrätta med denna utmaning bör Örebro kommun arbeta både med att stödja skolornas inre organisation och också arbeta bredare tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig.

En utmaning framöver består i att anpassa utbildningsorganisationen så att så många elever som möjligt får sitt förstahandsval inom gymnasieskolan och att kommunen samtidigt utökar de program som tillgodoser arbetsmarknadens behov av kompetens. Förutom utmaningen i att anpassa utbildningsorganisationen finns också utmaningen i att anpassa lokalutnyttjandet. En viss överkapacitet finns idag i kommunens gymnasieskolor, utmaningen blir att hitta funktionella sätt att nyttja denna kapacitet samt att hitta resurseffektiva alternativ för möjlig expansion.

Under förra året har en styrgrupp för digitalisering upprättats för att bland annat tydliggöra att beslut rörande digitalisering ska ske av rätt roll och därmed i enlighet med nämndreglementet. Ledarroller finns på plats och nästa stora steg är att identifiera och tillsätta rollerna inom (system-) förvaltningsorganisationen, personer med rätt kompetens finns inom driftsnämnderna. De ekonomiska förutsättningarna för finansiering är inte lösta i dagsläget.

Barn- och elevantalet ökar kraftigt under de närmaste åren. Nya lokaler behöver skapas samtidigt som flera befintliga lokaler behöver genomgå upprustning. Stor flexibilitet krävs av verksamheten för att hantera detta och arbetet med en effektiv lokalförsörjningsprocess måste fortsätta. Nämnden har kommit långt men mer kan göras. Samarbetet mellan Programnämnden, Samhällsbyggnad och de kommunala bolagen har utvecklats väl och nu ska rutiner fastställas för beställning, samarbete och uppföljning. Frågan om evakuering vid om- och nybyggnation måste lösas mer hållbart framöver liksom att se över hyresersättningsmodellen till fristående verksamhet.

4.2 Programområde Samhällsbyggnad

4.2.1 Ekonomisk prognos

Programområdes prognos

Programnämnd Samhällsbyggnads samlade prognos för 2019 för de skattefinansierade verksamheterna redovisar en negativ budgetavvikelse på 34 mnkr. De negativa avvikelserna återfinns inom programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet, Tekniska nämnden samt Fritidsnämnden. Byggnadsnämnden redovisar en prognos utan avvikelse och Miljönämnden och Kulturnämnden redovisar prognoser med mindre positiva avvikelser. Även inom programgemensamt prognosticeras mindre positiva avvikelser. Den negativa prognosen hänförs till Tekniska nämnden och vinterväghållningen med -16 mnkr och programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet färdtjänsten, med -21 mnkr. Inom både vinterväghållningen och färdtjänsten ser den negativa avvikelsen ut att bli högre än föregående år. Kostnadsutvecklingen inom båda dessa områden har en koppling till den växande kommunen och senaste årens demografiutveckling, man har ej volymkompenserats i budget för detta, vilket är en av anledningarna till redovisade negativa avvikelser. Att kostnaderna ökat jämfört mot 2018 beror inom färdtjänsten på nya avtal som blivit dyrare på grund av att direktupphandling behövt genomföras och inom vinterväghållningen har kostnader ökat för halkbekämpning under början av 2019. Exklusive dessa två områden skulle programnämnd Samhällsbyggnads prognos för 2019 uppgå till en positiv avvikelse på 3,6 mnkr.

Den taxefinansierade verksamheten, inklusive fordonsgasen, prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 4 mnkr. Avvikelsen fördelar sig mellan avfall -3 mnkr samt fordonsgas -0,4 mnkr. Avfallsverksamheten planerade i budget för en avvikelse på cirka 3 mnkr, men prognosen pekar nu på att det kommer bli ca 0,4 mnkr högre. Det råder osäkerhet om vilka volymer och därmed intäkter av s.k. annat avfall som kan komma in till Atle framöver. I takt med att staden växer ökar intäkterna för det ökade antalet abonnemang, men kostnaderna ses nu öka i snabbare takt än vad som förväntades vid budget. Den negativa avvikelsen inom avfall minskar det egna kapitalet, vilket uppgår till cirka 100 mnkr.

Effektiviseringskrav

Programområdets tilldelade effektiviseringskrav på 1 procent för 2019 uppgick till 6 mnkr. Effektiviseringskravet har fördelats proportionerligt till driftsnämnderna att hantera i sin internbudget, och enligt prognos ser effektiviseringskravet ut att uppnås för alla driftsnämnder, förutom den del av programnämndens egen verksamhets effektiviseringskrav som fördelats till kollektivtrafiken. Arbete med att ta fram förslag på åtgärder för att minska kostnaderna inom färdtjänsten pågår, men inga åtgärder ser ut att kunna ge önskad effekt redan under 2019. För att hantera effektiviseringskravet kommer övriga kostnader inom kollektivtrafiken behöva ses över under resterande del av året för att undersöka möjlighet att uppfylla effektiviseringskravet på annat håll inom kollektivtrafiken än inom färdtjänstens ekonomi.

Under våren tilldelades även Programnämnd Samhällsbyggnad ett utökat effektiviseringskrav på 5 mnkr till förmån för ombudgetering till Programnämnd Barn och utbildning. Effektiviseringskravet fördelades till driftsnämnderna utifrån en jämn fördelning utifrån procentuell andel av aktuell budgetram februari 2019, men där Miljönämnden och Byggnadsnämnden undantogs på grund av att större delen av deras verksamheter är avgiftsfinansierade. Alla driftsnämnder har tagit fram förslag för hantering av tilldelat belopp, som antingen har beslutats eller kommer beslutas i juni, och prognosticerar att kunna hantera det utökade effektiviseringskravet och uppnå förväntade effekter under 2019. Dock kommer en del av åtgärderna enbart vara kortsiktiga lösningar för 2019, men för dessa pågår arbete med att ta fram långsiktiga förslag för 2020.

Investering

Av Programnämnd Samhällsbyggnads samlade investeringsbudget 2019 för skatte- och taxefinansierade investeringar (inkl. överförda medel från 2018) prognosticeras 56 procent samt 63 procent att förbrukas under året. Förslag på revidering av både den skatte- och taxefinansierade investeringsbudgeten förväntas beslutas enligt förslag i Kommunstyrelsen i juni. Prognosen är lagd med hänsyn till kommande revideringar och efter revidering prognosticeras 64 procent samt 80 procent av investeringsbudgeten förbrukas under 2019. Den relativt låga investeringsprognosen i relation till budget beror bland annat på att investeringar släpar efter på grund av fortsatt resursbrist av projektledare inom Tekniska förvaltningen för att hantera beställningar från Stadsbyggnad samt brist på utförare (både externa och interna).

Driftnämndernas prognos

Byggnadsnämnden redovisar för 2019 en prognos utan avvikelse. Utfallet till och med april redovisar dock en negativ avvikelse på 4 mnkr, vilket hänförs till de avgiftsfinansierade verksamheterna inom nämnden som ej har fått in intäkter motsvarande upparbetade kostnader för perioden då dessa inte inkommer proportionerligt under året.

Fritidsnämnden prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 0,4 mnkr, vilken främst beror på högre arvodeskostnader för nämnden på grund av fler sammanträden under våren.

Kulturnämnden prognosticerar för 2019 en positiv avvikelse på 0,1 mnkr. Avvikelsen hänförs till ett flertal mindre avvikelser, både positiva och negativa, vilket samlat genererar en positiv avvikelse.

Miljönämnden prognosticerar för 2019 en positiv budgetavvikelse på 0,5 mnkr, och inkluderar den för nämnden nytillkomna Lantmäteriverksamheten. Den positiva avvikelsen hänförs till högre intäkter inom miljö- och hälsoskydd än vad som budgeterats för samt lägre personalkostnader.

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 16 mnkr vilket i sin helhet härrör från vinterväghållningen och årets budget på 20 mnkr för vinterväghållningen har redan överskridits med 9 mnkr. Enligt prognos kommer kostnaderna öka med cirka 31 procent jämfört mot 2018, och det är framförallt kostnaderna för halkbekämpning som ökat under 2019. Prognosen gäller även under förutsättning att hösten/vintern 2019 blir en "normal vinter", men om inte så kan avvikelsen komma att bli högre. Den övriga Park- och gatuverksamheten prognosticerar ingen budgetavvikelse. Prognosen bygger även på att kompensation erhålls för ökade kapitalkostnader på grund av aktiverade investeringar. En konsekvens av att staden växer är ett utökat driftåtagande för verksamheterna och när det ekonomiska utrymmet minskar kan vi kortsiktigt klara en ekonomi i balans genom allmän återhållsamhet på kostnadssidan. På längre sikt behöver arbetssätt och åtaganden utvecklas och effektiviseras, och i vissa fall ompröva ambitionsnivåer för att klara effektiviseringskrav och en ekonomi i balans, vilket förvaltningen har påbörjat ett arbete med.

Den samlade prognosen för programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet beräknas för 2019 till en negativ budgetavvikelse på 19 mnkr, vilket i huvudsak beror på att kostnaderna för färdtjänst som beräknas överskrida budget med 21 mnkr. Färdtjänsten har under flera år genererat stora negativa avvikelser, och prognosticerad avvikelse ökar jämfört mot 2018. Detta beror främst på nya avtal som börjar gälla f.r.o.m. 1/7 som behövt direktupphandlats, och därmed genererat ökade kostnader, men även på att antal resor ökar och därmed även kostnaderna samtidigt som budgeten minskar årligen till följd av effektiviseringskravet. Ett arbete med att ta fram möjliga åtgärder för att minska kostnaderna inom färdtjänsten pågår i

samarbete med Region Örebro Län¹, men effekter förväntas inte uppnås under 2019. Exklusive färdtjänsten skulle Programnämnd Samhällsbyggnads egen verksamhet prognosticera en samlad positiv budgetavvikelse på 2 mnkr för 2019, som främst hänförs till lägre prognosticerade personalkostnader till följd av vakanta tjänster som ej blivit tillsatta enligt plan i budget, samt övriga oförutsedda vakanser så som föräldraledigheter.

4.2.2 Framåtblick

Prognoserna framåt pekar på fortsatt hög tillväxt. Alla nämnder står därmed inför utmaningen att skapa förutsättningar för en växande och hållbar kommun med god livskvalitet, samtidigt som budgetutrymmet inte ökar i samma takt.

För att utifrån ett helhetsperspektiv nå en ekonomi i balans är ett fortsatt arbete med omprövningar och effektiviseringar av verksamheter och arbetssätt ett måste. Här finns en ambition om att arbeta samlat inom programområdet för att nå större effekter.

Ett fortsatt arbete med att effektivisera investeringsprocessen är av stor vikt, liksom att synliggöra behov och konsekvenser av den växande kommunen.

En smart och hållbar stad/kommun präglas av ändamålsenliga lösningar som förenklar för dess medborgare, företagare och brukare. I en smart stad/kommun är planeringsprocesserna integrerade med varandra, över gränserna och stuprören. Här säkras ett ekologiskt-, socialt- och ekonomiskt perspektiv.

Att fortsatt sträva mot digitala och mobila arbetssätt är en förutsättning för att verksamheterna ska klara att leverera i relation till de behov som finns och de mål som sätts för det växande hållbara Örebro. En digitaliseringsstrategi för området är framtagen och flera goda exempel finns på steg framåt, t ex en Digital tvilling och dess möjligheter för en hållbar planering framåt. Stora delar av programrådets tjänstepersoner har nu flyttat till Citypassagen vilket öppnar upp möjligheter för nya arbetssätt.

Ett av de politiska fokusområdena för mandatperioden handlar om att minska klyftor. Programområdet har stora möjligheter att bidra till goda förutsättningar i samarbete med övriga programområden och andra parter. Exempelvis kan detta handla om att skapa förutsättningar för arbete, planera för integrerade stadsdelar som möjliggör för människor att mötas över socioekonomiska gränser. Planeringen kan även bidra till bättre skolmiljöer, förbättrad folkhälsa samt skapa goda förutsättningar för alla olika målgrupper i samhället.

För att skapa bostäder för alla är en förutsättning att hitta möjligheter för att bygga billigare bostäder som är hållbara ur ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Det blir viktigt att hitta nya och effektiva arbetssätt inom gällande lagstiftning och ha mod och resurser att prova nya lösningar och vara proaktiv.

Samhällsbyggnad tar ett fortsatt ansvar för samordning inom kommunkoncernen inom utvecklingsfrågor som rör samhällsbyggnadsprocessen (där lokalförsörjningsprocessen ingår). En fortsättning på ”HULT”- uppdraget planeras för under namnet ”LSK” – långsiktig samordning inom kommunkoncernen.

Kompetensen och drivet hos medarbetare och chefer inom programområdet är en grundbult. Liksom att hitta en balans mellan innovation och grunduppdrag i de utmaningar som ligger framför oss. En hållbar kompetensförsörjning är en gemensam utvecklingsfråga, liksom att

¹ Örebro kommun har kostnadsansvar och beställer färdtjänsten av Region Örebro Län som är utförare och debiterar på löpande räkning. Örebro kommun har därmed få möjligheter att påverka kostnadsbilden.

kunna frigöra nyckelpersoner för att effektivisera arbetsprocesser och tjänster i relation till vad våra mottagare behöver.

4.3 Programområde Social välfärd

4.3.1 Ekonomisk prognos

Programområde social välfärd prognosticerar 2019 en samlad negativ budgetavvikelse på 142 mnkr för helåret. Den prognosticerade nettokostnadsökningen motsvarar 6,3 procent i jämförelse med bokslutet 2018. För att klara en långsiktig god ekonomisk hushållning behöver åtgärder och effektiviseringar verkställas.

Den ekonomiska prognosen för hemvårdsnämnden visar på avvikelse mot budget motsvarande -92 mnkr för 2019. Hemvården har under flera år bedrivit ett anpassningsarbete med syfte att bedriva verksamhet med hög kvalitet inom givna ekonomiska ramar. De genomförda besluten och åtgärderna för att få en ekonomi i balans har dock inte gett de effekter som man kalkylerat med. Kommunfullmäktige beslutade därför 2018 om ett treårigt strukturförändringsprogram för hemvården, en satsning för att bryta en mångårig struktur. Målet med programmet är en långsiktig hållbar hemvårdsverksamhet med fortsatt nöjda individer och en budget i balans.

Vårdboendenämndens prognos visar på en avvikelse mot budget med 0,2 mnkr, där vård- och omsorgsboende prognosticerar en negativ avvikelse mot budget med 2 mnkr men övergripande verksamhet inklusive nämnd prognosticerar en positiv avvikelse mot budget med 2 mnkr. Inom Vårdboendenämnden är det sju vård- och omsorgsboenden som bedrivs som intraprenad och två av dessa prognostierar negativ avvikelse mot budget under 2019. Övriga enheter som prognosticerar negativ avvikelse mot budget arbetar aktivt med åtgärdsplaner för att reducera avvikelsen och nå en budget i balans.

Socialnämnden prognosticerar en negativ avvikelse mot budget med -37 mnkr. Den stora kostnadsökningen finns inom externa köp. Kostnadsökningen för externa vård- och behandlingskostnader beräknas under 2018 och 2019 till 62 mnkr vilket motsvarar ökning med 26 procent. Tilldelad budgetram för verksamheten har under samma period ökat med 32 mnkr för volym- och indexuppräknning samt för skyddsplaceringar. Den verksamhet som förvaltningen bedriver i egen regi, förutom den gällande ensamkommande barn och unga, håller budget med förväntad positiv avvikelse med 0,6 mnkr. Under perioden januari-april 2019 har i genomsnitt 344 utredningar påbörjats varje månad. Det är en ökning med 10 procent jämfört med helåret 2018. Utredningar gällande ungdomar och vuxna står för ökningen. Cirka en tredjedel av utredningarna leder till en insats och cirka 10 procent av dessa leder till en extern placering.

Helårsprognosen för Funktionsstödsnämnden visar på negativ avvikelser mot budget med -11 mnkr vilket till stor del beror på högre personalkostnader än budgeterat inom Personlig assistans, Grupp- och serivebostad, Daglig verksamhet och Socialpsykiatri. Inom Socialpsykiatri som är en intraprenad är det ett strategiskt beslut att använda tidigare års överförda resultat under 2019. Fortsatt arbete med förståelse för ekonomin och de olika fördelningsmodellerna bland förvaltningens chefer är av vikt då god förståelse för helheten ökar möjligheter att bidra till effektiviseringar, ökad flexibilitet och möjlighet till förändrat arbetssätt.

Överförmyndarnämnden prognosticerar att nå en budget i balans. Volymen med ärenden ligger fortsatt på en konstant nivå, detta trots att mängden ärenden som avskrivits och därmed inte aktualiserats fortsätter att öka. Ärendena har under senare år förskjutits till att bli allt mer komplexa, vilket bland annat tagit sig uttryck i att ställföreträdare i ökande grad önskar bli utbytta. Detta har medfört ett betydande behov av rekrytering av ställföreträdare och då även till befintliga ärenden. Målgruppen huvudmän har förändrats på flera sätt under de senaste

åren vilket även inneburit att den del av kostnaden för arvodet som betalas av kommunen ökar.

Programnämnden prognosticerar en negativ avvikelse mot budget med -3 mnkr. Köp av verksamhet och då främst omvårdnadsinsatser prognosticerar en negativ avvikelse mot budget med 19 mnkr. Det beror på volymökning, under första kvartalet 2019 hade i genomsnitt 2 090 individer omvårdnadsinsatser det motsvarar 118 fler individer än första kvartalet 2018. Volymökningen motsvarar cirka 22 mnkr i ökade kostnader. Ökningen är större än tidigare beräkningar. Kontrollfunktionens effekter medför att kostnaderna minskar per individ. För individer med omvårdnadsinsats har konsumtionen per individ minskat med 9,2 procent eller 3,3 timmar per månad och individ. Nettoeffekten av kontrollfunktionen beräknas i delårsboks slutet till 31 mnkr i helårseffekt. Köp av boende och personlig assistans prognosticerar en positiv avvikelse med 23 mnkr. För vård- och omsorgsboende finns en positiv avvikelse mot budget med 9 mnkr, vilket förklaras av en lägre beläggningsgrad än budgeterat på köp av plats. Prognosen för bostäder med särskild service beräknas ha en positiv avvikelse mot budget med nästan 8 mnkr. Orsaken till avvikelsen förklaras av avvikelse i den interna köpkraften av interna platser med 7 mnkr och externa köp och hyror med 0,8 mnkr. Personlig assistans visar på en positiv avvikelse mot budget med drygt 5 mnkr, förklaringen till avvikelsen är att kostnaderna inte ökat i samma omfattning som beräknades i budget.

4.3.2 Framåtblick

Programområdet står inför stora utmaningar kommande år. Arbetet mot en ekonomi i balans för programområdet behöver intensifieras, framförallt för den kommunala hemvården men också för individ- och familjeomsorgen och funktionsstödsverksamheten.

Ett arbete pågår för att ersätta nuvarande valfrihetssystem för omvårdnadstjänster, efter beslut i kommunfullmäktige i mars 2018. Förändringen innebär att omvårdnadstjänster, inklusive insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen, ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) istället för lagen om valfrihetssystem (LOV). Detta kommer att innebära att det blir färre utförare än idag samtidigt som de får ett mer stabilt kundunderlag.

Utifrån strategin för införandet av ett rehabiliterande arbetssätt har förberedelsearbete bedrivits inom fem delprojekt. Delprojekten avslutades under hösten 2018 och arbetet går 2019 över i en test- och utvecklingsfas inom verksamheterna i ett geografiskt testområde. Dessa tester kommer att samordnas med arbetet inom strukturförändringsprogrammet för den kommunala hemvården.

Arbetet med det treåriga strukturförändringsprogrammet för hemvården inleddes direkt efter att beslutet fattats i programnämnden. Initialt har fokus varit på att genomföra en grundlig översyn av lokal, -organisations- och personalsituationen samt omvärldsbevakning med studiebesök. Strukturförändringsprogrammet och arbetet med det befinner sig i en inledningsfas. För närvarande pågår cirka 15 olika aktiviteter och en rad ytterligare aktiviteter som vidtas utifrån översynen kommer att påbörjas inom kort. Aktiviteterna kan sorteras in under följande kategorier; skapande av förutsättningar för förändringsarbetet, välfärdsteknik och digitalisering, utredningar, utbildningsinsatser, interna resurser, minskad administration, effektivare planeringsprocess, ökad brukartid, minskad sjukskrivning och minskad vikariekostnad.

4.4 Kommunstyrelsens egen verksamhet

4.4.1 Ekonomisk prognos

Kommunstyrelseförvaltningen sammanställer en negativ budgetavvikelse om cirka 12 mnkr. Kommunstyrelseförvaltningens budgetram inför 2019 innebar krav om effektiviseringsåtgärder motsvarande 23 mnkr, varav cirka 7 mnkr ålagts avdelningarna i budgetarbetet 2019. Överfört resultat från 2018 på 3 mnkr har lagts in i ramavstämning vilket dämpar årets reduceringsbehov. Det kommer att krävas kraftfulla åtgärder för att säkra en ekonomi i balans. Kommunstyrelseförvaltningen arbetar därför med att upprätta en strategisk färdplan som ska säkra att nödvändiga effektiviseringar realiserar både på kort och lång sikt. Exempel på en åtgärd som redan pågår är att samtliga vakanser prövas i Kommunstyrelseförvaltningens ledningsgrupp inför beslut om återbesättning. Ytterligare en viktig åtgärd som pågår är en inventering av nuvarande stödprocesser i syfte att säkra ett kostnadseffektivt och värdeskapande stöd. En genomlysning av Kommunstyrelsens samlade ekonomi har resulterat i ett påbörjat omställningsarbete med målsättningen om en förändrad ekonomistyrning. Nya former med fastställda styrprinciper ska bidra till en tydligare styrning av verksamheten och ett bättre resursutnyttjande.

Det är en utmaning likaså en möjlighet att balansera reducering av befintliga arbetsformer och samtidigt investera i och satsa på nya moderna arbetsformer. Inom ett flertal avdelningar pågår ett omställningsarbete genom digitaliseringsstrategin, där kostnader enligt plan ersätts via projektmedel från Digitaliseringskommittén. Arbete genomförs av HR-avdelningen inom kompetensutveckling riktat till kommunens verksamheter där kostnaderna ersätts via Kompetensutvecklingsmedel. Kommunikationsavdelningen uppvisar negativ avvikelse eftersom avdelningen förutom reduceringsbehov utifrån tidigare fattade beslut, även måste anpassa verksamheten inom Servicecenter till det utrymme som medges utifrån att statsbidrag som erhållits tidigare är upphört. Vissa avdelningar har negativa avvikelser men detta uppvägs av att medel ej åtgår på grund av hel- och delvakanser inom personalbudget (beror bl. a på rörlighet inom flertal yrkesgrupper) hos andra avdelningar, såsom Samhällsutvecklingsavdelningen. Samordning av inköp via Kontorsservice samt genomförd inköpsorganisation inom förvaltningen ger verktyg för kontroll av inköp.

4.4.2 Framåtblick

Den växande kommunen, det rådande ekonomiska läget, gällande och kommande krav på innehåll och omfattning av Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteerbjudande ställer höga krav på utveckling och effektivisering. En ökad tvärfunktionell verksamhetsutveckling, samordning av processer och arbetssätt utifrån ett kommunalt helhetsperspektiv fordras. Relevanta prioriteringar av uppdrag behöver ske för att utifrån rådande kapacitetsförmåga kunna prioritera och verkställa utifrån politiska beslut. Det är samtidigt av stor vikt att grundkapaciteten säkras inom områden som till exempel ekonomi, registratur och upphandling.

Digitalisering och förändrade arbetssätt är viktiga verktyg för att nödvändig verksamhetsutveckling ska kunna ske. I detta utvecklingsarbete kommer det att krävas kompetenser inom bl. tjänstedesign, informationsarkitektur och förändringsledning. Att skapa en organisationskultur som understödjer förvaltningens verksamhetsutveckling blir viktigt där ett starkt medarbetarengagemang är en förutsättning för att lyckas med uppdraget.

Organiseringen av arbetet med portföljstyrning kommer att definieras och utvecklas ytterligare framöver och driva på utvecklingen inom respektive område. Arbetssättet med nyttorealiserande och effekthemtagning som idag tillämpas genom Digitaliseringskommitténs arbetssätt kommer också att implementeras ytterligare. Detta för ett mer målinriktat arbete utifrån politiska prioriteringar och en mer effektiv användning av kommunens resurser. Kommunstyrelseförvaltningen kommer under 2019 och framgent att ta krafttag i arbetet att säkra att de politiska intentionerna leder till verkställighet i alla nämnder och styrelser. Nya

arbetsformer för dialog och samarbete mellan Kommunstyrelsen och kommunens nämnder behöver utvecklas för att säkra verkställighet.

Arbetet för en långsiktigt hållbar utveckling kommer att intensifieras med start under 2019 utifrån målsättningen att kommunens styrmodell 2020 tar sin utgångspunkt i Agenda 2030. Det pågående arbetet med att ta fram ett nytt program för hållbar utveckling ska tydliggöra hur Örebro kommun som organisation ska bidra till att uppnå Agenda 2030, nationella och regionala mål som är kopplade till hållbarhetsarbetet.

Kommunens förmåga att attrahera, rekrytera och behålla personal är en avgörande fråga för att klara välfärdsuppdraget. Kommunstyrelsen har därför från 2019 inrättat en personalberedning med uppdraget att särskilt följa arbetet med kompetensförsörjning i kommunen. Personalberedningen ska på strategisk nivå följa och driva på arbetet med kompetensförsörjning, ledarutveckling, arbetsmiljö mm. Arbetet kommer att utgå från *Arbetsgivarpolitisk strategi för kompetensförsörjning*. Många viktiga åtgärder och insatser pågår redan och strategin kommer att ge mer kraft i det arbetet.

Det socialt förebyggande arbetet har förstärkts genom det nya utskottet för socialt förebyggande arbete. Utskottet kommer att ansvara för att driva på, bevaka och följa upp det politiska åtagandet att skapa ett tryggt, säkert och inkluderande samhälle. Ett prioriterat utvecklingsarbete under mandatperioden är att motverka social oro och öka människors möjligheter till en trygg vardag. Utskottet kommer således att följa effekterna av det samlade socialt förebyggande arbetet i kommunen och initiera åtgärder om det bedöms behövas.

4.5 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

4.5.1 Ekonomisk prognos

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden prognosticerar en negativ budgetavvikelse på 8 mnkr varav intraprenaden prognosticerar en negativ avvikelse mot budget på 3 mnkr. Intraprenadens prognosticerade underskott utgörs i sin helhet av ett planerat utnyttjande av det ackumulerade överskottet intraprenaden har med sig från 2018. Prognosticerad avvikelse mot budget inklusive intraprenaden motsvarar en avvikelse mot total budget på -1,5 procent och exklusive intraprenaden blir motsvarande siffra -0,9 procent.

Inför budgetåret minskades Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budgetram med 5 mnkr i effektiviseringskrav. Under första tertiet har nämnden också ålagts ett ökat effektiviseringskrav med ytterligare 4 mnkr. Det totala effektiviseringskravet prognosticeras att klaras genom planerade åtgärder varav några är av engångskaraktär för att säkra att få effekt innevarande år.

Under 2018 konstaterades ett tydligt trendbrott avseende kostnader för försörjningsstöd och nämnden kunde konstatera en ökning av dessa kostnader för första gången på flera år. Denna utveckling fortsätter in i 2019 och utfall för rapportperioden visar på fortsatt kostnadsökning. Snitt antal hushåll per månad som erhållit försörjningsstöd är under första tertiet högre än både 2018 och 2017 och antal ansökningar respektive nyansökningar under första tertiet indikerar att biståndstidens längd, som ökade under 2018, kommer att öka även 2019. Detta innebär i så fall att även ökningen av antal hushåll som konstaterats per delår 1 högst troligt kommer att fortsätta hela 2019. Sammantaget indikerar utvecklingen hittills att kostnaderna för försörjningsstöd kommer att öka på helår 2019, per delår 1 är bedömningen att kostnaderna kommer att överstiga budget. En exakt uppskattning av helårsutfall är svårt att göra så tidigt på året då utvecklingen påverkas av en rad omvärldsfaktorer varför detta blir en viktig post att följa under året och uppdatera prognosen i samband med delår 2.

Nämnden påverkas av pågående förändringar hos Arbetsförmedlingen, omfattning och specifika konsekvenser av detta är svåra att förutspå exakt i nuläget.

4.5.2 Framåtblick

Den begynnande avmattningen av konjunkturen är ett orosmoment med tanke på dels att arbetslösheten fortfarande är relativt hög i kommunen, i synnerhet bland utrikes födda, dels att andelen försörjningsstödstagare som står längre ifrån arbetsmarknaden på grund av bland annat ohälsa och social problematik har ökat.

Modernisering av arbetsmarknadsinsatserna, digitalisering och prioritering av utbildning är centrala strategier även fortsatt. Behovet av andra insatser, än de nämnden är huvudman för, för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden ökar vilket ställer krav på fördjupade analyser samt samordning och samverkan med andra aktörer, både inom och utom kommunen.

Genom väl avvägda prioriteringar mellan insatser som har effekt på kort respektive medellång sikt, förändring av styrningen från huvudsakligen volym till huvudsakligen effekt och effektivisering av verksamheterna är det angeläget för nämnden att försöka dämpa kostnadsutvecklingen.

4.6 Landsbygdsnämnden

4.6.1 Ekonomisk prognos

Landsbygdsnämnden har en budgetram på 6 mnkr och har till och med april förbrukat 23 procent av budgeten. Nämndens kostnader för ersättning till Landsbygdsenheten är högre än motsvarande period under föregående räkenskapsår. Detta beror på att landsbygdsenheten sedan hösten har utökats med en visstidsanställning för att hantera den ökade ärendemängden.

Nämnden prognosticerar med en budget i balans 2019.

4.6.2 Framåtblick

Landsbygdsnämnden arbetar strategiskt och systematiskt med utveckling av landsbygdsfrågorna med hjälp av landsbygdsprogrammet. Nämnden har ett särskilt ansvar för uppföljningen av landsbygdsprogrammet, så under 2019 är detta i fokus. En parlamentarisk grupp har utsetts för att arbeta med frågan och uppföljningen genomförs genom presidieträffar med nämnder och styrelser.

Nämnden arbetar också med att framställa riktlinjer för landsbygdssäkring i Örebro kommun och med förberedelser för implementering av dessa inför KS beslut om riktlinjerna.

Nämnden arbetar i stor utsträckning med medborgardialoger och har under senare tid arbetat med utveckling av dialogen genom en ny metod, kallad ”förbättringspromenader” vilka har gett gott resultat och möjliggör utveckling för framtiden. En stor utmaning är att jämställdhetsintegrera nämndens medborgardialoger, och arbetet med detta behöver intensifieras för att ge utveckling framåt.

Landsbygdsnämnden arbetar för att kommunens mål enligt bredbandsstrategin ska uppnås, vilket sker genom ett nära samarbete mellan landsbygdsenheten och uppdragsägare. En utmaning i detta arbete består av att det inte finns en permanent lösning vad gäller bredbandshandläggare, vilken har varit vakant sedan våren 2018. Arbetsuppgifterna utförs för närvarande på konsultbasis.

4.7 Valnämnden

4.7.1 Ekonomisk prognos

Valnämnden ansvarar för valen och valkansliet är organisationen som genomför allmänna val samt val till Europaparlamentet, kyrkoval på uppdrag av Örebro Pastorat och eventuella folkomröstningar. I maj 2019 genomförs val till Europaparlamentet. Statsbidrag för förtidsröstning har erhållits. Budgeten förstärks genom ökad ramtilldelning och nämnden beräknas hålla budgetram.

4.8 Stadsrevisionen

4.8.1 Ekonomisk prognos

Stadsrevisionens uppgift är att årligen granska den verksamhet som bedrivs inom Kommunstyrelsens/nämndernas verksamhetsområden. Stadsrevisionen granskar även att de kommunala bolagen följer ägardirektiverna och har god intern kontroll. Prognosen visar på ett resultat i nivå med budget.

5 Resultat och prognos i Rådhuskoncernen

5.1 Periodens resultat och årets prognos

5.1.1 Örebro Rådhus AB

Resultatet för moderbolaget Örebro Rådhus AB beräknas för helåret 2019 uppgå till -9,5 mnkr om utdelning till och utdelning från bolaget inte tas med. Det är 1,5 mnkr bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen förklaras i sin helhet av att räntekostnaderna för lånen beräknas bli 1,5 mnkr lägre än budgeterat. Rörelseresultatet ligger på budgeterad nivå.

Om man i prognosen tar med budgeterat koncernbidrag och aktieutdelningar så hamnar det totala resultatet före skatt för räkenskapsåret 2019 på 4,5 mnkr för Örebro Rådhus AB. Då ingår utdelning från ÖBO med 34,0 mnkr, Örebroporten med 22,0 mnkr och Futurum med 10,0 mnkr samt att bolaget ska ge koncernbidrag till Örebrokompaniet med 2 mnkr. Därutöver räknas också bolagets utdelning till kommunen på 50 mnkr med.

För perioden januari-april redovisar Örebro Rådhus AB en förlust på -2,1 mnkr vilket är 1,2 mnkr bättre än föregående år. I årets resultat saknas dock upplupna räntor med 0,9 mnkr, så den jämförbara skillnaden mot samma period förra året är 0,3 mnkr och beror på lägre räntekostnader.

5.1.2 Rådhuskoncernen

Rådhuskoncernens resultat för helåret 2019 beräknas bli en vinst på ca 594 mnkr före skatt och utdelning till kommunen vilket är cirka 405 mnkr bättre än budget. I resultatet ligger en påverkan från Örebroportens försäljning av Mellringestaden (se mer nedan). Om effekterna av den rensas bort är koncernens resultat en vinst på 200 mnkr, vilket är 8 mnkr bättre än budgeterat. De största positiva bidragen jämfört med budget är Futurum Fastigheter (5,4 mnkr) och Örebroporten (2 mnkr exkl. Mellringestaden) och det största negativa bidraget är KumBro Vind (-7,5 mnkr). Se nedan för sammanställning och kommentarer per bolag.

För perioden januari – april redovisar koncernen en vinst på 87 mnkr vilket är cirka 19 mnkr bättre än samma period förra året.

5.1.3 Dotterbolagen

Dotterbolagen till Örebro Rådhus redovisar följande tertialresultat och årsprognos för 2019 före bokslutsdispositioner och skatt (se bilagor för detaljer). De större avvikelserna kommenteras nedan:

Bolag Belopp i miljoner kronor	Ägarandel	Delår 1 2019	Prognos 1 2019	Budget 2019	Avvikelse budget	Delår 1 2018	Bokslut 2018
ÖrebroBostäder AB	100%	10,6	82,7	84,4	-1,7	16,0	82,6
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100%	7,5	28,1	27,3	0,8	7,9	25,6
Västerporten Fastigheter AB	100%	3,2	9,0	10,3	-1,3	3,8	16,9
ÖBO Husaren AB	100%	0,7	2,6	3,1	-0,4	0,4	1,8
Örebroporten Fastigheter AB	100%	427,8	426,7	30,0	396,7	21,1	-120,6
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100%	30,9	55,6	50,2	5,4	24,6	72,5
Örebrokompaniet AB	100%	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,8
Örebro Parkering AB	100%	-0,5	-2,9	-2,8	-0,1		-0,5
Länsmusiken i Örebro AB	91%	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,8	-0,8
Kumbro Utveckling AB	80%	-1,2	-2,6	-2,6	0,0	-1,0	-7,1
Kumbro Stadsnät AB	80%	8,1	11,7	11,4	0,3	1,8	20,0
Kumbro Vind AB	80%	-1,4	-6,4	1,1	-7,5	7,4	-1,8
Vätternvatten AB	74,43%	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Örebro Rådhus AB - exkl utdeln/ränta	100%	-2,1	-9,5	-11,0	1,5	-3,3	-9,7
minus ej ägd andel	-20%	-0,9	-0,5	-2,0	1,4	-1,6	-2,2
Summa före bokslutsdispositioner och skatt		482,0	594,5	199,4	395,1	73,6	75,8
Gustavsvik Resorts AB*	45%	-3,7	1,1	1,1	0,0	-6,8	2,8
minus ej ägd del	55%	2,0	-0,6	-0,6	0,0	3,8	-1,6
Örebro Läns Flygplats AB*	44,95%	2,6	3,2	0,0	3,2	-3,1	-5,7
minus ej ägd del	55%	-1,4	-1,8	0,0	-1,8	1,7	3,1
Biogasbolaget i Mellansverige AB*	40%	0,3	-5,5	-5,1	-0,4	-2,4	-8,3
minus ej ägd del	60%	-0,2	3,3	3,1	0,2	1,4	5,0
Alfred Nobel Science Park AB	38%	-0,2	0,0	0,0	0,0	-2,1	-0,6
minus ej ägd del	62%	0,1	0,0	0,0	0,0	1,4	5,0
Resultat från de större intressebolagen		-0,4	-0,3	-1,5	1,3	-5,4	-4,6
Resultat inkl de större intressebolagen		481,5	594,2	197,9	396,4	68,2	71,3
Planerad ränta till kommunen			0,0	0,0	0,0		0,0
Planerad utdelning till kommunen			-50,0	-50,0	0,0		-44,0
Utdelning/koncernbidrag från ÖBO, Örebroporten och Futurum			66,0	66,0	0,0		59,9

* Ej majoritetsägda bolag

ÖrebroBostäder (ÖBO) med dotterbolag redovisar prognoser med resultat som i stort sett följer budget. ÖBO:s resultat är 1,7 mnkr sämre än budget, Västerportens 1,3 mnkr sämre, Husarens 0,4 mnkr sämre medan Omsorgsfastigheter visar ett resultat som är 0,8 mnkr bättre än budget. Totalt för koncernen blir det en avvikelse mot budget på -2,7 mnkr. Avvikelserna är så pass små att inget särskilt finns att kommentera.

Örebroporten Fastigheter AB har en prognos för året som är starkt påverkad av försäljningen av fastigheterna i Mellringestaden och som visar en vinst på 427 mnkr. I den siffran ligger dels en realisationsförlust på -143 mnkr, dels en anteciperad (förväntad) utdelning från dotterbolaget Örebroporten Förvaltning AB med +537 mnkr, vilket är bolagets vinst vid nämnda fastighetsförsäljning.

Rensat för effekterna av försäljningen av Mellringestaden är prognosen för helårsresultatet en vinst på 32 mnkr, vilket är 2 mnkr bättre än budgeterat. I prognosen noteras något lägre intäkter, högre underhållskostnader samt väsentligt lägre räntekostnader än budgeterat.

Futurum Fastigheter i Örebro AB:s resultat beräknas bli 5,4 mnkr bättre än budgeterat. Det beror dels på högre intäkter än budgeterat på grund av ökad försäljning av projektledartjänst och dels på lägre räntekostnader på grund av återföring av lånemarginal från internbanken som inte var budgeterat.

Kumbro Utveckling AB prognosticerar ett resultat för helåret på -2,6 mnkr, vilket är enligt budget. **Kumbro Stadsnät AB:s** prognos är en vinst på 11,7 mnkr vilket är 0,3 mnkr bättre än budgeterat och orsakas framförallt av något lägre finansiella kostnader än beräknat. **Kumbro Vind AB** prognosticerar ett resultat på -6,4 mnkr istället för en budgeterad vinst på 1,1 mnkr.

Intäkterna prognosticeras att bli ca 7,5 mnkr lägre än budgeterat för året på grund av nedskrivning av lager och lägre priser på elcertifikat.

Örebrokompaniet AB:s prognos visar på ett nollresultat i enlighet med budget för helåret 2019.

Örebro Parkering AB redovisar en prognos på -2,9 mnkr för helåret, vilket är -0,1 mnkr sämre än budget. I budget förutsattes ett övertagande av hyresavtal för parkeringsgaragen Oscaria och Conventum, som initialt har en negativ ekonomisk påverkan, från 1 april. Förhandlingarna om ett övertagande har dock dragit ut på tiden, vilket kommer att avspeglas i såväl minskade kostnader som minskade intäkter. Ett försenat övertagande av hyresavtal minskar minusresultatet något. Kostnader för VD och styrelse kommer att bli högre än budgeterat.

Länsmusiken i Örebro AB:s resultat per sista april är något sämre än budget, men helårsprognosen visar på ett nollresultat i enlighet med budget.

Vätternvatten AB:s projekt följer tidsplan och prognosen för det ekonomiska utfallet är ett nollresultat, vilket är enligt plan.

Örebro Läns Flygplats AB redovisar en vinst på 3,2 mnkr i sin helårsprognos att jämföra med ett budgeterat nollresultat. På intäktsidan är det framförallt fraktflyget som genererar mer än budgeterat samtidigt som det finns en del minusposter mot budget, t ex charter och minskade sidointäkter till följd av minskad volym. På kostnadssidan är det framförallt lägre råntekostnader, minskat köp av tornbemanning och reklam/PR som påverkar positivt.

Gustavsvik Resorts AB räknar med att klara det budgeterade resultatet på +1,1 mnkr för helåret. Sommarsäsongen är dock helt avgörande för helårsresultatet, så det är en osäker prognos i dagsläget.

Alfred Nobel Science Park AB har lite högre kostnader än förväntat första tertiet på grund av tillkommande konsultkostnader för bl a vd-rekrytering. För helåret bedöms resultatet bli i enlighet med budget, vilket är noll.

Biogasbolaget i Mellansverige AB:s resultat är enligt prognos -5,5 mnkr, vilket är 0,4 mnkr sämre än budget (men 2,8 mnkr bättre än utfallet 2018). Främsta orsaken till avvikelserna är att mycket resurser läggs på att rusta anläggning och personal inför den utmaning som det innebär att säkra leverans till Svealandstrafiken. Bl a finns ett planerat, men ej budgeterat, produktionsstopp som ger lägre intäkter för gas. Syftet med stoppet är arbete med förebyggande underhåll av anläggningen, specifikt tömning av röt-kammare för säkrad leverans och högre prestanda på anläggningen.

Oslo-Stockholm 2.55 AB får lite högre utredningskostnader än budgeterat på grund av utebliven EU-finansiering, men räknar trots det med att följa budget, dvs ett nollresultat.

5.1.4 Investeringar

Prognosen för investeringar för hela 2019 ligger på totalt 1 943 mnkr för de majoritetsägda bolagen samt ytterligare 81 mnkr för de större intressebolagen.

Majoritetsägda bolag Belopp i mnkr	Ägar- andel	Delår 1, 2019		Budget 2019	Prognos 1, 2019	
		I invest prgm	Utanför prgm		I invest prgm	Utanför prgm
Örebrobostäder AB	100%		246	924		876
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100%	-15	18	116	-7	51
ÖBO Husaren AB	100%	0	0	4		5
Västerporten Fastigheter AB	100%		20	33		37
Örebroporten Fastigheter AB	100%	56	27	572	183	161
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100%	156	0	859	585	0
KumBro Vind AB	80%		0	0		0
KumBro Stadsnät AB	80%		16	40		40
Vätternvatten AB	74%		1	12		12
Länsmusiken	91%		0	0		0
Summa		197	328	2 560	761	1 182
	TOTALT		525	2 560		1 943

Intressebolag Belopp i mnkr	Ägar- andel	Delår 1, 2019		Budget 2019	Prognos 1 2019	
		I invest prgm	Utanför prgm		I invest prgm	Utanför prgm
Örebro Läns Flygplats AB	45%		3	8		8
Gustavsvik Resort AB	45%		0	13		13
Biogasbolaget i Mellansverige AB	40%		15	60		60
Summa			18	81	0	81

Alla belopp avser bolagets totala resultat utan hänsyn till Örebro Rådhus ägarandel

Några av de större investeringarna under 2019 är (beloppen avser endast 2019 och inte hela projektkostnaden):

- **ÖrebroBostäderna** största investeringar under 2019 är nyproduktion av 71 lägenheter och tio förskoleavdelningar på Norr (Norrstjärnan) med 179 mnkr, fortsatta investeringar i Vivalla med 127 mnkr och Varberga med 90 mnkr.
- **ÖBO Omsorgsfastigheters** största pågående investeringsprojekt är om- och tillbyggnad av Gamla Karlslundsskolan till HVB-hem med 26 mnkr 2019. Resterande del av investeringsutgifterna avser övrigt underhåll enligt plan.
- **Västerporten Fastigheter** har investeringar på 17 mnkr för slutfasen av ÖBO:s kontor för fastighetsservice samt övrigt underhåll enligt plan.
- **Örebroporten Fastigheters** största investeringsprojekt är fortsatt Kulturkvarteret där 183 mnkr beräknas läggas 2019. Därutöver är den nya inomhusförbindelsen mellan Conventum Arena och Conventum Kongress ett stort projekt beräknat till 25 mnkr i år.
- **Futurum Fastigheters** större projekt under 2019 är Almbyskolan med 88 mnkr, Olaus Petriskolan med 76 mnkr, Tengvallskolan med 60 mnkr (råder ännu viss osäkerhet om

projektet kommer genomföras i sin helhet), Navet med 46 mkr och Svealandsskolan med 40 mkr.

- **KumBro Stadsnät** räknar med investeringar i fiberutbyggnad på 40 mkr 2019.
- **Örebro Läns Flygplats** har en hel del små investeringar under året, nästan uteslutande i maskiner och inventarier.
- **Biogasbolaget i Mellansveriges** investeringar beräknas uppgå till 60 mkr 2019 och avser transport och tanklösningar för Svealandstrafiken.

6 Finansiella rapporter och tillämpade redovisningsprinciper

6.1 Resultaträkning

Resultaträkning för kommunens samlade verksamhet

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen						Avvikelse
		Delår 1 2018	Delår 1 2019	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 1:2019		
Verksamhetens intäkter	1	1 009,6	805,1	2 577,5	*	*	*	
Verksamhetens kostnader	2	-3 650,1	-3 852,5	-10 717,1	*	*	*	
- varav jämförelsestörande poster	3	186,7	24,6	203,9	70,0	101,6	31,6	
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-74,7	-82,6	-234,8	-265,0	-264,6	0,4	
Verksamhetens nettokostnader		-2 715,2	-3 130,0	-8 374,3	-8 792,7	-9 057,2	-264,5	
Skatteintäkter	5	2 212,0	2 302,0	6 655,4	6 930,5	6 906,3	-24,2	
Generella statsbidrag och utjämning	6	607,8	646,5	1 846,0	1 896,6	1 939,4	43,2	
Verksamhetens resultat		104,6	-181,5	127,1	34,3	-211,6	-245,9	
Finansiella intäkter	7	98,1	318,3	175,9	212,9	452,6	239,7	
Finansiella kostnader	8	-29,8	-35,2	-132,0	-29,9	-60,4	-30,5	
- varav jämförelsestörande poster	9	29,0	254,8	-103,8	-	254,8	254,8	
Resultat efter finansiella poster		172,9	101,6	171,0	217,4	180,7	-36,6	
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	-	-	
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	-	-	
Årets resultat	11	172,9	101,6	171,0	217,4	180,7	-36,6	
Finansiering via eget kapital		7,6	36,4	69,4	-	105,3	105,3	
Resultat inkl. ianspråktaget eget kapital		180,6	137,9	240,5	217,4	286,0	68,7	

* Relevanta värden saknas till följd av nettobudgetering.

Jämförelsestörande poster 2018: I verksamhetens nettokostnader ingår reavinst/förluster från försäljning av anläggningstillgångar med 3,4 mnkr, exploateringsresultat med 61,9 mnkr, försäljning av tre tomträtter med 138,6 mnkr. I finansnettot ingår reavinst/förluster med 11,4 mnkr resamt effekt av ändrad diskonteringsränta på pensionsskulden inkl. löneskatt med 3,0 mnkr.

Jämförelsestörande poster prognos 2019: I verksamhetens nettokostnader ingår reavinst/förluster från försäljning av anläggningstillgångar med 1,6 mnkr och exploateringsresultat med 100 mnkr. I finansnettot ingår realiserade reavinst/förluster med 31,2 mnkr, orealiserade reavinst/förluster med 226,4, samt effekt av ändrad diskonteringsränta på pensionsskulden inkl. löneskatt med 2,8 mnkr.

6.2 Kassaflödesrapport

Kassaflödesrapport för kommunens samlade verksamhet

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen		
		Delår 1 2018	Delår 1 2019	Bokslut 2018
Den löpande verksamheten				
Periodens/årets resultat		144,3	101,6	283,3
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	22-23	-5,3	-6,4	-20,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	12	138,4	146,3	264,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		277,4	241,5	527,0
Ökning (-)/minskning (+) förråd, lager, exploateringsfastigheter	17	-17,8	-2,2	1,8
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	18	126,7	76,1	-132,1
Ökning(+)/minskning (-) kortfristiga skulder	30	-50,0	-126,6	81,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		336,4	188,8	478,5
Investeringsverksamheten				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	13	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar (-)	14	-170,9	-173,5	-740,9
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	14	5,1	3,8	51,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	14	1,2	9,9	4,4
Investering i finansiella tillgångar (-)	16	-	-	0,0
Försäljning av finansiella tillgångar (+)	16	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-164,7	-159,8	-684,6
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	24	548,7	-379,9	1 284,1
Nyupptagna lån, leasing (+)	24	-	-	-
Amortering av skuld (-)	28	-	-	-1,0
Ökning långfristiga fordringar (-)	16	-575,0	-2 353,0	-4 388,5
Minskning av långfristiga fordringar (+)	16	-	2 723,0	3 194,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-26,3	-9,9	89,1
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-	-	-
Årets kassaflöde		145,4	19,1	-117,0
Likvida medel vid årets/periodens början	19-20	4 610,9	4 494,7	4 610,9
Likvida medel vid årets/periodens slut	19-20	4 756,3	4 513,8	4 494,0
Räntebärande nettotillgång/skuld				
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets början		4 034,5	3 838,4	4 034,5
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets slut		4 315,5	3 762,5	3 838,4

6.3 Balansräkning

Balansräkning för kommunens samlade verksamhet

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen		
		Delår 1 2018	Delår 1 2019	Bokslut 2018
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar		19 571,3	20 335,6	20 618,4
Immateriella anläggningstillgångar	13	0,8	0,3	0,4
Materiella anläggningstillgångar	14-15	4 507,2	5 023,7	4 936,1
- mark, byggnader och tekniska anläggningar	14	3 377,3	3 996,6	3 987,6
- pågående nyanläggningar	14	704,6	548,2	460,2
- fordon, maskiner och inventarier	15	425,3	479,0	488,3
Finansiella anläggningstillgångar	16	15 063,3	15 311,6	15 681,8
Omsättningstillgångar		5 966,9	5 748,0	5 802,9
Förråd m.m.	17	174,0	156,6	154,4
- Förråd, Lager		8,1	6,4	6,3
- Exploateringsfastigheter		140,7	127,6	124,8
- Tomträtter		25,2	22,6	23,3
Kortfristiga fordringar	18	894,9	1 077,6	1 153,7
Kortfristiga placeringar	19	4 309,7	4 269,1	4 244,2
Kassa och bank	20	588,2	244,6	250,6
SUMMA TILLGÅNGAR		25 538,2	26 083,6	26 421,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	21	8 580,3	8 680,0	8 578,5
- periodens resultat		172,9	101,6	171,0
- resultatutjämningsreserv		160,0	160,0	160,0
Övrigt eget kapital		8 247,4	8 418,4	8 247,5
Avsättningar		598,9	685,0	617,8
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	547,1	637,1	569,3
Övriga avsättningar	23	51,8	47,9	48,5
Avsättning för uppskjuten skatt		0,0	-	-
Skulder		16 358,9	16 718,6	17 225,1
Långfristiga skulder		14 589,8	14 944,4	15 324,3
- Långfristiga lån	24	5,0	4,0	4,0
- Långfristiga lån, koncernen	24	14 158,0	14 408,0	14 808,0
- Övriga långfristiga skulder	25	426,9	532,5	512,3
Kortfristiga skulder		1 769,1	1 774,2	1 900,8
- Leverantörsskulder	26	321,7	371,1	558,2
- Kortfristiga lån, koncernen	27	162,6	147,7	183,9
- Övriga kortfristiga lån	28	1,9	0,6	0,9
- Interimsskulder	29	1 078,7	1 054,4	1 012,4
- Övriga kortfristiga skulder	30	204,2	200,5	145,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		25 538,2	26 083,6	26 421,3
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
- Ställda säkerheter	32	-	-	-
Ansvarsförbindelser				
- Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	22	3 026,4	2 906,6	2 915,2
- Övriga ansvarsförbindelser				
<i>Borgensåtaganden</i>	31	865,0	859,4	859,4
<i>Övrigt</i>	32	0,5	0,5	0,5

6.4 Noter till resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 1: Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	18,9	22,1	65,9
Taxor och avgifter	214,1	219,6	630,1
- konsumtionsavgifter va/avfall	76,8	81,6	240,9
- barnomsorg	33,5	35,1	100,8
- äldre och funktionshindrade	12,3	13,0	38,1
Hyror och arrenden	92,8	92,0	259,6
Bidrag	365,2	315,9	1 010,8
- staten	352,7	292,7	960,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	112,0	112,3	296,1
Exploateringsintäkter	59,3	29,7	138,3
Tomträttsintäkter	146,2	12,6	173,0
Realisationsvinster	1,2	0,9	3,8
Summa	1 009,6	805,1	2 577,5

I verksamhetens intäkter i kommunen ingår jämförelsestörande poster med 35,4 mnkr, not 3 (280,7 mnkr 2018).

Not 2: Verksamhetens kostnader			
Löner och sociala avgifter	-2 079,0	-2 159,1	-5 845,0
Pensionskostnader	-149,3	-161,5	-403,5
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-39,3	-43,0	-167,3
Bränsle, energi- och vatten	-27,8	-29,6	-70,3
Köp av huvudverksamhet	-508,5	-539,7	-1 602,6
Lokal- och markhyror	-350,5	-386,9	-1 084,8
Lämnade bidrag	-176,9	-181,6	-540,6
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	-3,1	-0,5
Tjänster	-246,6	-271,3	-795,7
Varor	-72,2	-76,6	-206,8
Summa	-3 650,1	-3 852,5	-10 717,1

I verksamhetens kostnader ingår jämförelsestörande poster med mnkr, 10,8 not 3 (76,8 mnkr 2018)

Not 3: Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader			
Realisationsvinster för anläggningstillgångar	1,2	4,7	3,8
Realisationsförluster för anläggningstillgångar	0,0	-3,1	-0,5
Resultat av försäljning av exploateringsfastigheter*	47,0	23,0	61,9
Försäljning av tre tomträtter**	138,6	-	138,6
Summa	186,7	24,6	203,9

* Exploateringsverksamhetens budget på 80 mnkr är att betrakta som jämförelsestörande

** Tre större centrala tomträtter har sålts under året, försäljningsnettots belopp är så stort att det är att betrakta som jämförelsestörande och av tomträttsförsäljningens budget på 95 mnkr är 75 att betrakta som jämförelsestörande

Not 4: Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,2	-0,2	-0,6
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-38,0	-42,7	-121,5
Avskrivningar maskiner och inventarier	-35,5	-39,3	-110,0
Avskrivning Maskiner och inventarier på leasingavtal	-1,0	-0,4	-2,7
Årets avskrivningar	-74,7	-82,6	-234,8
Återföring av tidigare nedskrivna anläggningstillgångar	-	-	-
Nedskrivningar materiella anläggningstillgångar	-	-	-
Summa	-74,7	-82,6	-234,8

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 5: Skatteintäkter			
Preliminära skatteintäkter	2 225,6	2 329,1	6 676,8
Slutavräkning ¹⁾	-19,0	-0,1	-21,5
Preliminär slutavräkning ²⁾	2,3	-30,3	-9,1
Skatttev äxling gymnasiesor	3,1	3,3	9,2
Summa	2 212,0	2 302,0	6 655,4

¹⁾ Prognosen för slutavräkningen för 2018 är oförändrad jämfört med bokslutet och uppgår till -61 kr/inv.

²⁾ Den preliminära slutavräkningen för 2019 uppgår till -594 kr/inv. Källa SKL Cirkulär 19:21.

Not 6: Generella statsbidrag och utjämning			
Inkomstutjämning	461,5	499,4	1 384,5
Kostnadsutjämning	-22,8	-39,0	-68,3
Regleringsbidrag	-	35,8	23,6
Regleringsavgift	7,9	-	-
Generellt bidrag från staten	23,7	16,1	95,1
Utjämningsbidrag LSS	57,4	51,4	172,3
Kommunal fastighetsavgift	80,0	82,7	238,8
Summa	607,8	646,5	1 846,0

Not 7: Finansiella intäkter			
Ränteintäkter internbank	-2,7	5,8	-12,2
Ränteintäkter, likviditetsförvaltning	23,8	18,1	50,3
Ränteintäkter pensionsförvaltning	13,6	10,6	28,6
Ränteintäkter övriga	0,4	2,4	3,1
Borgensavgifter/räntetillägg	12,8	13,2	39,7
Utdelningar koncernbolag	-	-	44,0
Reavinster aktier, räntebärande värdepapper likviditetsförvaltning	-	27,8	6,2
Reavinster aktier, räntebärande värdepapper pensionsförvaltning	2,3	8,2	6,2
Övriga finansiella intäkter	0,1	2,8	10,0
Summa Finansiella intäkter exklusive värde reglering	50,3	88,9	175,9

Orealiserade reavinster, värde reglering, likviditetsförvaltning	32,2	140,2	0,0
Orealiserade reavinster, värde reglering, pensionsförvaltning	15,6	89,2	0,0
Summa Finansiella intäkter inklusive värde reglering	98,1	318,3	175,9

Not 8: Finansiella kostnader			
Räntekostnader, Internbank	4,3	-6,5	9,2
Ränta på pensionsskuld	-10,3	-17,2	-16,5
Räntekostnader, övrigt	-2,1	-2,1	-6,7
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper likviditetsförvaltning	-0,5	-4,7	-0,6
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper pensionsförvaltning	-0,4	0,0	-0,4
Bankkostnader, Internbank	-1,6	-1,7	-4,8
Summa finansiella kostnader exklusive värde reglering	-10,6	-32,2	-19,8
Orealiserade reaförluster, värde reglering, likviditetsförvaltning	-12,2	-0,5	-69,9
Orealiserade reaförluster, värde reglering, pensionsförvaltning	-7,0	-2,5	-42,3
Summa finansiella kostnader inklusive värde reglering	-29,8	-35,2	-132,0

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 9: Jämförelsestörande poster i finansnetot			
Effekt av sänkt diskonteringsränta			
pensioner	-1,0	-2,8	-3,0
Realiserad kursvinst på värdepapper	2,3	36,0	12,4
Realiserad kursförlust på värdepapper	-0,9	-4,7	-1,0
Orealiserad kursvinst på värdepapper	47,8	229,4	0,0
Orealiserad kursförlust på värdepapper	-19,2	-3,0	-112,2
Summa	29,0	254,9	-103,8
Not 11: Årets resultat i förhållande till balanskravet			
Årets resultat enligt resultaträkningen	144,3	101,6	171,3
Realisationsvinster anläggningstillgångar	-1,2	-0,9	-3,4
Realisationsvinster finansiella tillgångar	-	-31,2	-11,4
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-226,4	112,0
Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Resultat efter balanskravsjusteringar	143,1	-157,0	268,5
Medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
Medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	143,1	-157,0	268,5
Medel till markerings eget kapital	-3,6	-1,6	-79,6
Medel från markerings i eget kapital	7,6	36,4	69,9
Summa efter markerings i Eget kapital	147,1	-122,1	258,8
Not 12: Ej likviditetspåverkande poster			
Justering för av- och nedskrivningar	73,4	80,6	230,3
Förändring avsättningar	55,5	73,6	89,3
Förändring pensioner exkl uttag	55,5	73,6	89,3
Värdesäkring/förändring nuvärde	-	-	-
Nya avsättningar	-	-	-
Ovriga ej likviditetspåverkande poster	9,5	-7,9	-55,6
Realisationsförluster	0,0	3,1	0,5
Realisationsvinster	-1,2	-4,7	-3,8
Ränta anslutningsavgifter och byggränta	2,1	2,1	6,7
Effekter av ändrade redovisningsprinciper	8,1	-9,3	-59,4
Övrigt	0,4	0,9	0,4
Summa ej likviditetspåverkande poster	138,4	146,3	264,0

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 13: Immateriella tillgångar			
Ingående bokfört värde	1,0	0,4	1,0
Investeringar under året	-	-	-
Årets avskrivningar	-0,2	-0,2	-0,6
Utgående bokfört värde	0,8	0,3	0,4
Bokfört värde totalt, immateriella tillgångar			
Anskaffningsvärde	9,2	9,2	9,2
Ackumulerade avskrivningar	-8,2	-8,8	-8,2
Årets avskrivningar	-0,2	-0,2	-0,6
Summa	0,8	0,3	0,4
Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning			
Genomsnittlig nyttjandeperiod är 4 år.			
Tillämpad tid för avskrivning är mellan 3-5 år			
Samtliga externt förvärvade			
Not 14: Mark byggnader och tekniska anläggningar			
Bruttoinvesteringar	170,7	173,5	741,3
- fastighetsförvärv	7,0	3,2	13,7
Investeringsinkomster	-4,9	-3,8	-52,3
Summa	165,9	169,8	689,0
Försäljningspris anläggningstillgångar	206,6	40,8	315,7
- bostadsrätt	-	-	-
- omsättningsstillgångar	205,4	39,6	311,3
Försäljningspris materiella anläggningstillgångar	1,2	1,2	4,4
Försäljningskostnader	-12,1	-7,7	-76,3
Mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Ingående bokfört värde	3 410,4	3 987,6	3 410,4
Investeringar under året	13,2	61,1	742,7
Investeringar effekter av införande av komponentredovisning	0,0	0,0	0,0
Korrigerings exploateringsinvesteringar från 2014 och tidigare	0,0	0,0	0,0
Utrangering/avyttring/korrigerings	-9,0	-9,5	-49,4
Utrangeringar effekter av införande av komponentredovisning	0,0	0,0	0,0
Utfördelningar	-	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-37,3	-42,5	-116,3
Nedskrivningar	-	-	-
Återförda nedskrivningar	-	-	-
Överföringar från/till annat tillgångslag	0,0	0,0	0,1
Övriga förändringar	-	-	-
Utgående bokfört värde	3 377,3	3 996,6	3 987,6
I årets avskrivningar totalt för kommunen ingår 0,2 mnkr avskrivningar på bostadsrätter. Bostadsrätter redovisas under			
Pågående nyanläggningar			
Ingående bokfört värde	585,3	460,2	585,3
Investeringar under året	137,8	139,2	538,1
Aktiverat under året	-18,6	-51,2	-697,4
Övriga förändringar	-	-	-
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	-34,2
Utgående bokfört värde	704,6	548,2	460,2
Bokfört värde totalt mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Anskaffningsvärde	4 936,9	5 679,0	5 628,9
Ackumulerade avskrivningar	-1 522,2	-1 641,3	-1 525,1
Årets avskrivning	-37,3	-41,1	-116,3
Summa	3 377,3	3 996,6	3 987,6
Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning			
Genomsnittlig nyttjandeperiod är 33 år			
Tillämpad tid för avskrivning är mellan 5-100 år. Från och med 2015 tillämpas komponentredovisning			
Mark skrivs inte av			

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 15: Maskiner, fordon, inventarier och konst			
Ingående bokfört värde	429,3	488,3	429,3
Investeringar under året	34,0	31,3	180,3
Försäljningar	-	-	-
Utrangering/avyttring/korrigerig	-1,0	-0,9	-6,8
Årets avskrivningar	-37,0	-39,7	-114,4
Överföringar från/till annat tillgångslag	0,0	0,0	-0,1
Övriga förändringar	0,0	-0,1	0,0
Utgående bokfört värde	425,3	479,0	488,3

Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst

Anskaffningsvärde	1 494,0	1 618,8	1 599,8
Akkumulerade avskrivningar	-1 031,7	-1 111,4	-997,0
Årets avskrivningar	-37,0	-28,4	-114,4
Summa	425,3	479,0	488,3

Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning.

Genomsnittlig nyttjandeperiod är 8 år

Tillämpad tid för avskrivning är mellan 3-20 år.

Konst skrivs inte av.

Not 16: Finansiella anläggningstillgångar

Värdepapper, andelar och bostadsrätter			
Aktier	227,0	227,0	227,0
Andelar och grundfondskapital	95,0	95,0	95,0
Bostadsrätter	18,9	18,5	18,6
Summa	340,9	340,4	340,6
Utfämnade lån			
Kommunala bolag	698,6	698,6	698,6
Landsting	0,3	0,3	0,3
Föreningar och stiftelser	15,0	14,8	14,8
Företag	15,0	1,5	1,5
Summa	728,9	715,2	715,2
Utfämnade lån internbank, koncernen			
Futurum Fastigheter i Örebro AB	3 274,0	3 624,0	3 524,0
Kumbro Vind AB	289,2	274,8	278,4
Kumbro Stadsnät AB	168,0	168,0	168,0
Västerporten AB	250,0	300,0	300,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	528,0	578,0	578,0
ÖBO Husaren AB	290,0	290,0	290,0
Örebrobostäder AB	6 327,0	6 677,0	6 427,0
Örebroporten Fastigheter AB	2 863,0	2 343,0	3 063,0
Summa	13 989,2	14 254,8	14 628,4
-varav kortfristig fordran Kumbro Vind AB, amortering nästkommande år			
	-10,8	-7,2	-10,8
Övriga långfristiga fordringar			
Långfristig fordran jämkad moms koncernbolag, fastighetsförsäljning	14,9	8,4	8,4
Övriga	0,1	-	-
Summa	15,0	8,4	8,4
Summa finansiella anläggningstillgångar	15 063,2	15 311,6	15 681,8

Örebro kommun har som medlem i Kommuninvest ett ansvar gentemot bolagets motparter för bolagets samtliga åtaganden. Detta borgensåtagande är begränsat till den enskilde medlemmens andel av bolagets samtliga åtaganden. Denna andel bestäms utifrån medlemmens insatskapital i förhållande till det totala andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening.

Örebro kommuns borgensåtagande per 2018-12-31 är totalt 7 500,0 mnkr dvs 6 640,6 + 859,4 (4 881,5 mnkr 2017). Örebro kommuns borgensåtagande för Kommuninvests skulder beräknades till 6 640,6 mnkr per 2018-12-31 (4 016,5 mnkr 2017)

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 17: Förråd m.m.			
Förråd	8,1	6,4	6,3
Exploateringsfastigheter	140,7	127,6	124,8
Tomträttsfastigheter smöhus	25,2	22,6	23,3
Summa	174,0	156,6	154,4
Not 18: Kortfristiga fordringar			
Statsbidragsfordringar			
Flyktningar	33,3	24,3	27,0
Fordran avseende särskild momskompensation	40,9	46,9	116,3
Kommunal fastighetsavgift/skatter	94,1	113,1	106,5
Övriga statsbidragsfordringar	31,5	0,7	9,3
Summa	199,8	185,0	259,1
Övriga omsättningsstillgångar			
Interimsfordringar	421,6	579,3	459,9
Upplypna ränteintäkter	4,3	8,8	2,5
Upplypna skatteintäkter, inbetald preliminär skatt	4,1	19,8	6,6
Kortfristig del av långfristig fordran	1,8	13,7	13,7
Nästkommande års amortering koncernbolag	10,8	7,2	10,8
Kortfristig fordran jämkad moms koncernbolag, fastighetsförsäljning	-	-	6,6
Kortfristig fordran, anteciperad utdelning Örebro Rådhus AB	35,0	44,0	44,0
Övriga fordringar	1,1	2,0	1,2
Summa	478,7	674,7	545,3
Kortfristig fordran inom koncernkontot			
Länsmusiken i Örebro AB	1,4	-	2,8
Örebrobostäder AB	-	77,0	96,1
Örebro Rådhus AB	-	23,9	18,6
Örebroporten Fastigheter AB	-	-	25,1
Summa	1,4	100,9	142,5
Kundfordringar	214,9	116,9	206,8
Summa kortfristiga fordringar	894,9	1 077,6	1 153,7
Not 19: Kortfristiga placeringar			
Likviditetsförvaltning	2 901,1	2 782,9	2 858,9
Pensionsförvaltning	1 408,6	1 486,2	1 385,3
Summa	4 309,7	4 269,1	4 244,2
Not 20: Kassa och bank			
Bank och giro	588,3	244,6	250,6
Summa	588,3	244,6	250,6
Summa omsättningsstillgångar	5 825,3	5 747,9	5 802,1

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018 Delår 1	2019 Delår 1	2018 Bokslut
Not 21: Eget kapital			
Eget kapital (IB)	8 294,4	8 578,4	8 294,4
Årets resultat	144,3	101,6	283,3
Resultatutjämningsreserv	-	160,0	160,0
Markeringar	803,8	1 098,3	1 185,4
- eget kapital av fall	100,3	81,5	90,9
- eget kapital VA	-	-7,7	-7,7
- konjunktur- och strukturbuffert	200,0	200,0	200,0
- AFA-medel (åter från 2005 och 2006)	9,0	0,0	8,1
- AFA-medel (åter från 2004)	17,9	0,2	10,7
- digitaliseringsatsning	189,0	143,6	161,7
- Den växande kommunen	-	-	39,6
- Strukturförändringar inom hemvärden	-	22,2	25,0
- Digital arbetsplats	-	-4,2	-4,2
- sociala investeringar	79,4	79,5	75,3
- överfört resultat intraprenader	38,2	46,6	48,4
- exploateringsfastigheter	296,7	536,6	537,7
Eget kapital (UB)	8 438,7	8 680,0	8 577,6

2018 Reserv erades 39,6 mnkr respektive 25 mnkr för nya satsningar den Växande kommunen och Strukturförändringar inom hemvärden. 15,1 mnkr för intraprenadernas nya överskott samt VA-verksamhetens underskott med -7,7 mnkr samt Digital arbetsplats med -4,2 mnkr.

2017 reserverades 80 mnkr av resultatet till resultatutjämningsreserven, 13,1 mnkr för nivåhöjning av sociala investeringar, kapitalkostnader för exploateringsfastigheter med 75,8 (2016) och 108,1 (2017) samt 8,5 mnkr för intraprenadernas nya överskott.

Not 22: Avsättning till pensioner och liknande förpliktelser

Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden fr.o.m. år 1998 enligt KPA:s beräkningar med RIPS 17 som grund. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats fr.o.m. 1998-01-01 samt samtliga garanti- och visstidspensioner. Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Denna del av pensionsåtagandet har minskat med 7,16 mnkr mellan 2018 och 2019-04-30. Örebro kommun har beslutat att betala ut maximalt belopp av den av giftsbestämda ålderspensionen. Örebro kommun har beslutat att betala ut maximalt belopp av den av giftsbestämda ålderspensionen. För 2018 sker det i mars 2019 och beräknas till på helår till 191,4 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld med 70,7 mnkr i delår 1. Beräkningarna baseras på uppgifter per 2018-04-30. Aktualiseringsgraden är 96 % (96 %).

Specifikation avsett till pensioner

Avtalspensioner	339,4	397,3	349,3
- förmånsbestämd ålderspension	301,9	340,5	297,2
- särskild avtalspension	-	4,0	4,4
- pension till efterlevande	5,2	6,7	6,9
- PA-KL pensioner	32,3	46,0	40,8
- Övrigt	-	-	-
Örebros särskilda pensionsplan (ÖSPP)	77,0	92,3	87,6
Särskild avtalspension- och visstidspensioner	6,5	5,8	4,8
- särskilda avtalspensioner	0,0	0,3	0,2
- visstidspensioner	6,5	5,6	4,6
Avtalspensioner förtroendevalda ej avgångna	14,1	13,9	13,2
Avtalspensioner förtroendevalda OPF-KL	2,5	3,5	3,2
Löneskatt	107,7	124,4	111,1
Summa	547,1	637,1	569,3

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018 Delår 1	2019 Delår 1	2018 Bokslut
Ingående avsättning avtalspensioner	302,2	349,3	302,2
Nyintjänad pension	34,9	44,1	56,5
Ränte- och beloppsuppräknings	6,4	10,2	8,0
Övrigt	-0,1	-1,4	-2,7
Årets utbetalningar	-4,1	-5,1	-14,6
Löneskatt	82,3	96,4	84,7
Summa avsättning	421,8	493,6	434,1
Ingående avsättning ÖSPP	73,9	87,6	73,9
Nyintjänad pension	-	-	-
Ränte- och beloppsuppräknings	0,7	1,0	2,2
Ändrad diskonteringsränta	0,8	2,2	2,4
Övrigt	1,8	1,7	9,7
Årets utbetalningar	-0,3	-0,1	-0,7
Löneskatt	18,7	22,3	21,3
Summa avsättning	95,6	114,8	108,9
Ingående avsättning ÖK-SAP	6,8	4,8	6,8
Ränte- och beloppsuppräknings	0,1	0,1	0,2
Sänkt diskonteringsränta	-	-	-
Arbetstagare som pensionerats	-	-	-
Övrigt	-0,1	1,4	-1,2
Årets utbetalningar	-0,4	-0,5	-1,0
Löneskatt	1,6	1,4	1,2
Summa avsättning	8,0	7,3	6,0
Ingående avsättning förtroendevalda	13,3	13,2	13,3
Nyintjänad pension	0,6	0,4	-0,6
Ränte- och beloppsuppräknings	0,2	0,2	0,5
Ändrad diskonteringsränta	-	-	-
Överfört till ordinarie beräkning	-	-	-
Löneskatt	3,4	3,2	3,2
Summa avsättning	17,5	17,1	16,4
Ingående avsättning förtroendevalda OPF-KL	2,3	3,2	2,3
Nyintjänad pension	0,3	0,3	0,9
Löneskatt	0,6	0,8	0,8
Summa avsättning	3,1	4,3	3,9
Rättelse löneskatt från 2014	1,0	-	-
Utgående avsättning	547,1	637,1	569,3
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.			
Avtalspensioner	2 430,5	2 334,6	2 341,8
Förtroendevalda	5,0	4,3	4,2
Löneskatt	590,9	567,4	569,1
Summa	3 026,4	2 906,4	2 915,2
Ingående ansvarsförbindelse	2 416,7	2 341,8	2 416,7
Pensionsutbetalningar	-43,5	-44,1	-128,1
Ränte- och beloppsuppräknings	47,8	56,6	53,5
Aktualisering	-	-	-
Övrigt	9,5	-19,6	-0,4
Löneskatt	589,6	566,4	568,1
Delsumma ansvarsförbindelse	3 020,2	2 901,0	2 909,9
Ingående ansvarsförbindelse förtroendevalda	4,7	4,2	4,7
Ränte- och beloppsuppräknings	0,1	0,0	0,1
Ändrad diskonteringsränta	-	-	-
Nyintjänad pension	0,3	-0,2	-0,6
Överfört till ordinarie beräkning	-	-	-
Löneskatt	1,2	1,0	1,0
Delsumma förtroendevalda	6,2	5,1	5,3
Utgående ansvarsförbindelse totalt	3 026,4	2 906,1	2 915,2

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 23: Övriga avsättningar			
Avsättning för återställande av deponi			
Ingående bokfört värde	49,9	45,9	49,9
Förändring av nuvärdet	-	-	-
Uttag	-0,6	-0,6	-4,0
Utgående bokfört värde	49,3	45,4	45,9
För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atlevverket fick sin ansökan till miljödomstolen om att få fortsätta att deponera till år 2025 på nuvarande deponi beviljad 071206. Enligt den senaste fonderingskalkylen uppgår de kvarvarande kostnaderna för sluttäckning till 46,1 mnkr vid en diskonteringsränta på 3%. Hittills har uttag på 28,8 mnkr gjorts från avsättningen.			
Avsättning för sanerings- och markarbeten Rörströmsälven 10 (Öknaskolan)			
Ingående bokfört värde	0,9	0,9	0,9
Årets avsättning	-	-	-
Uttag	-	-	-
Utgående bokfört värde	0,9	0,9	0,9
Avsättning parkeringsfriköp			
Ingående bokfört värde	1,6	1,6	1,6
Årets avsättning	-	-	-
Uttag	-	-	-
Utgående bokfört värde	1,6	1,6	1,6
Summa övriga avsättningar	51,8	47,9	48,5
Summa avsättningar	598,9	685,0	617,7
Not 24: Långfristiga lån			
Långfristiga lån			
Certifikatslån	3 200,0	3 150,0	3 150,0
Obligationslån	6 658,0	4 958,0	5 358,0
Kommuninvest	3 400,0	5 100,0	5 100,0
Europeiska investeringsbanken	900,0	1 200,0	1 200,0
Landsting	4,0	4,0	4,0
Långfristig leasingkuld	1,0	-	-
Summa	14 163,0	14 412,0	14 812,0
varav 14 408 mnkr avser upplåning till Internbanken (14 808 mnkr 2018)			
Kreditlöften, ej nyttjade			
Handelsbanken	500,0	500,0	500,0
DNB	250,0	500,0	500,0
SEB	500,0	500,0	500,0
Swedbank	250,0	250,0	250,0
Summa	1 500,0	1 750,0	1 750,0
Europeiska investeringsbanken			
Låneram (outnyttjad del av 1 500 mnkr)	600,0	300,0	300,0
Checkräkningskrediter			
Swedbank (ej utnyttjad)	300,0	300,0	300,0
Låneskuldens struktur			
Kapitalbindningstid, år	2,9	3,1	3,2
Räntebindningstid, år	0,1	0,1	0,1
Räntebindningstid exkl. derivat, år	0,2	0,3	0,3
Andel lån som förfaller inom ett år,%	38,0	31,0	31,0
Ränta i genomsnitt,%	-0,1	0,3	-0,1
Ränta i genomsnitt exkl. derivat,%	-	-	-
Fordon			
Totala minimileaseavgifter	11,9	4,9	5,3
Nuvärde minimileaseavgifter	2,8	0,6	0,9
Därav förfall inom 1 år	1,9	0,6	0,9
Därav förfall mellan 1 - 5 år	0,9	0,0	0,0
Därav förfall senare än 5 år	-	-	-

I minimileaseavgiften ingår anskaffningspriset exkl. restvärdet samt 12,5 procent moms.

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 25: Övriga långfristiga skulder			
Periodiserade anslutningsavgifter	314,7	351,6	339,3
Periodiserade gatukostnadsersättningar	51,0	61,0	55,0
Periodiserade investeringsbidrag	61,2	119,9	118,0
Övriga långfristiga skulder	-	-	-
Summa	426,9	532,5	512,3
Anslutningsavgiften ska främst täcka investeringskostnaden för valetningen. I samband med en anslutning finns vissa mindre driftskostnader, som administrationskostnader, men dessa har bedömts vara av mindre omfattning, varför hela anslutningsavgiften periodiseras.			
Summa långfristiga skulder	14 589,8	14 944,4	15 324,3
Not 26: Leverantörsskuld			
321,7	371,1	558,2	
Not 27: Kortfristig skuld inom koncernkontot			
Örebro Rådhus AB	0,3	-	-
Örebrobostäder AB	56,8	-	-
Örebroporten Fastigheter AB	10,4	13,1	-
Futurum Fastigheter i Örebro AB	47,1	84,0	154,1
Örebro Parkering AB	0,1	5,2	5,7
Örebrokomaniet AB	9,8	9,3	8,3
Länsmusiken Örebro AB	-	9,7	-
Kumbro utveckling AB	33,9	23,0	12,6
Örebroregionens Science Park AB	4,0	3,2	3,1
Närkefrakt Fastigheter AB	0,1	-	0,1
Övriga	0,2	0,1	0,0
Summa	162,6	147,7	183,9
Not 28: Övriga kortfristiga lån			
Nästkommande års amorteringar	1,9	0,6	0,9
Summa	1,9	0,6	0,9
Not 29: Interimsskulder			
Av de nyintjänade pensionsförmånerna för år 2018 som Örebro kommun har beslutat att betala ut som avgiftsbestämd ålderspension bokas den del som betalas under 2019 som en kortfristig skuld med 183,6 mnkr.			
Semesterlöneskuld	364,9	385,1	245,3
Nyintjänade pensionsförmåner, avgiftsbestämd ålderspension	66,7	79,6	183,6
Upplupna löner	19,9	16,1	14,9
Upplupna sociala avgifter	277,3	290,4	258,3
Upplupna räntekostnader	10,8	15,0	30,3
Förutbetalda hyresintäkter	29,8	8,2	18,7
Förutbetalda konsumtionsavgifter VA*)	5,0	-	-
Förutbetalda skatter	48,8	41,1	60,5
Övriga interimsskulder	255,5	218,9	200,7
Summa	1 078,7	1 054,4	1 012,4
*) Förutbetalda konsumtionsavgifter, skuld till abonnenter.			
Not 30: Övriga kortfristiga skulder			
Momsskuld	13,3	15,3	-
Avfallsskatt	2,7	1,9	1,6
Särskilda punktskatter	0,4	0,3	0,4
Personalens källskatt	89,1	91,5	89,6
Fastighetsskatt	-	5,9	5,9
Avr. gem. hushållskassor VFH	0,8	0,7	0,6
Övriga kortfristiga skulder	98,0	84,9	47,3
Summa	204,2	200,5	145,3
Summa kortfristiga skulder	1 769,1	1 774,2	1 900,8

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2018	2019	2018
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 31: Borgensåtaganden			
Majoritetsägda bolag	722,2	722,2	722,2
- Örebrobostäder AB	110,0	110,0	110,0
- Örebro rådhus AB	500,0	500,0	500,0
- Kumbro utveckling AB	53,6	53,6	53,6
AB	58,6	58,6	58,6
Minoritetsägda företag	102,5	97,5	97,5
- Örebro läns flygplats AB	102,5	97,5	97,5
Övriga	40,3	39,7	39,7
- delägda stiftelser	4,0	4,0	4,0
- förlustansvar, egna hem	0,2	0,1	0,1
- övriga bostadslån	28,1	27,7	27,7
- föreningar och andra organisationer	8,0	7,9	7,9
Summa	865,0	859,4	859,4

Örebro kommun har som medlem i Kommuninvest ett ansvar gentemot bolagets motparter för bolagets samtliga åtaganden. Se not 16.

Not 32: Övriga ansvarsförbindelser

Örebro kommun förvaltar egna medel åt privatpersoner motsvarande 0,7 mnkr. Kommunen förvaltar hushållskassor för boende i gruppboende, finns inom övriga kortfristiga skulder. I kommunens framtida åtaganden för operationell leasing ingår hyrcyklar till personalen med 3,6 mnkr för kostnader innevarande år samt 6,3 mnkr för beräknade kostnader kommande 12 månader.

Ställda säkerheter

Fastighetsinteckningar	-	-	-
Företagsinteckningar	-	-	-
Övriga ställda pantar	-	-	-
Summa	-	-	-

Övriga tilläggsupplysningar

Villkorat kapitalförlust, mnkr

ÖSK (Örebro Sportklubb)	3,1	2,8	3,0
KIF Örebro Damfotbollsförening (DFF)	2,3	2,3	2,3

Kommunens framtida åtaganden för operationell leasing

Maskiner, fordon och inventarier, mnkr

Redovisade kostnader			
innevarande år	17,6	22,7	17,4
Beräknade kostnader kommande 12 mån	11,4	10,8	12,9
Beräknade kostnader kommande 13-60 mån	-	-	-
Beräknade kostnader kommande 61- mån	-	-	-

Hyra fastigheter

Avgifter med förfall inom 1 år	1 038,2	1 181,7	1 157,5
Avgifter med förfall inom 1 år men innan 5 år	2 812,6	2 773,8	2 668,5
Avgifter med förfall senare än 5 år	1 410,9	2 482,7	2 257,8

Andel antal objekt per fastighetsägare (koncern). %

Futurum fastigheter AB	11,6%	11,8%	11,9%
Örebrobostäder AB	55,7%	54,9%	55,1%
Örebroporten Fastigheter AB	7,9%	8,0%	8,0%
Västerporten Fastigheter AB	6,0%	6,0%	6,0%
Externa fastighetsägare	24,3%	24,7%	24,4%

6.5 Driftsredovisning per nämnd

Driftsredovisning per nämnd

Driftnämnd, anslag miljoner kronor	Delår 1 2018		Delår 1 2019		Bokslut 2018		Prognos 1:2019	Budgetavvikelse	*Justerad budgetavvikelse
	netto	Kostnader	Intäkter	Netto	netto	Budget 2019			
Barn och utbildning	-1 269,3	-1 624,7	309,3	-1 315,4	-3 599,7	-3 682,9	-3 722,9	-40,0	-37,0
Förskolenämnden	-289,2	-314,0	12,3	-301,7	-841,4	-814,8	-817,8	-3,0	-1,8
Grundskolenämnden	-429,7	-549,2	90,8	-458,4	-1 200,1	-1 208,2	-1 213,2	-5,0	-3,2
Gymnasienämnden	-189,8	-235,7	35,1	-200,6	-511,5	-508,6	-523,8	-15,2	-15,2
Programnämnd Barn och utbildning	-360,6	-525,8	171,1	-354,7	-1 046,6	-1 151,4	-1 168,2	-16,8	-16,8
Social välfärd	-1 038,7	-1 748,0	623,8	-1 124,2	-3 126,5	-3 180,9	-3 323,2	-142,3	-140,8
Funktionsstödsnämnden	-91,1	-278,6	185,6	-93,0	-261,6	-267,9	-278,8	-10,9	-10,1
Socialnämnden	-	-222,3	23,5	-198,7	-	-532,4	-569,4	-37,0	-37,0
Socialnämnd väster och öster	-171,6	-	-	-	-527,5	-	-	-	-
Hemvårdsnämnden	-	-217,0	86,8	-130,2	-	-278,6	-370,1	-91,5	-91,5
Vårdboendenämnden	-	-270,7	254,8	-16,0	-	-29,7	-29,5	0,2	0,9
Vård- och omsorgsnämnd väster och öster	-139,7	-	-	-	-395,2	-	-	-	-
Överförmyndarnämnden	-5,6	-9,2	3,6	-5,6	-12,9	-15,6	-15,6	0,0	0,0
Programnämnd Social välfärd	-630,7	-750,2	69,5	-680,7	-1 929,3	-2 056,7	-2 059,8	-3,1	-3,1
Samhällsbyggnad	-197,8	-859,5	613,4	-246,1	-648,7	-666,3	-700,3	-34,0	-27,0
Byggnadsnämnden	-5,9	-11,7	6,1	-5,6	-5,2	-5,7	-5,7	0,0	0,0
Frifridsnämnden	-48,0	-67,4	13,4	-54,0	-155,1	-160,5	-160,9	-0,4	-0,4
Kulturnämnden	-61,6	-75,0	10,8	-64,2	-190,2	-200,3	-200,2	0,1	0,1
Miljönämnden	0,7	-17,8	18,8	1,0	-15,0	-16,9	-16,4	0,5	0,5
Tekniska nämnden exkl. va och avfall	-51,4	-149,3	59,6	-89,7	-170,0	-162,6	-178,6	-16,0	-9,1
- fordonsgas	0,2	-2,0	2,1	0,1	-0,5	0,0	-0,4	-0,4	-0,4
Programnämnd Samhällsbyggnad	-18,1	-67,6	51,2	-16,4	-47,4	-60,5	-56,5	4,0	4,0
- kollektiv trafik	-21,0	-33,5	10,6	-22,9	-62,8	-45,7	-67,3	-21,6	-21,6
- mark	0,7	-51,9	55,3	3,4	-14,9	-15,9	-16,1	-0,2	-0,2
- Lokalförsörjning, rörelsefastigheter	6,6	-383,4	385,5	2,1	12,4	1,7	1,7	0,0	0,0
Vuxenutbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	-178,4	-251,7	61,2	-190,5	-542,0	-551,9	-560,1	-8,2	-4,9
Kommunstyrelsen	-126,1	-255,6	102,2	-153,5	-419,2	-422,1	-440,8	-18,7	-18,7
Kommunledningen	-13,7	-15,6	-0,1	-15,7	-41,2	-39,5	-45,9	-6,4	-6,4
Kommunstyrelseförvaltningen	-112,4	-240,0	102,2	-137,8	-378,1	-382,6	-395,0	-12,3	-12,3
Landsbyggnadsnämnden	-1,5	-1,5	-	-1,5	-5,7	-6,3	-6,3	0,0	0,0
Stadsrevisionen	-0,7	-0,5	-	-0,5	-3,3	-4,0	-4,0	0,0	0,0
Valnämnden	2,7	-0,3	4,3	4,0	-3,7	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Summa nämnder	-2 809,7	-4 741,8	1 714,2	-3 027,6	-8 348,8	-8 514,7	-8 757,8	-243,1	-228,3
Tekniska nämnden, taxefin. Vht	-4,7	-119,0	115,6	-3,4	-17,1	0,0	-3,1	-3,1	0,0
Va	0,0	-72,3	66,6	-5,7	-7,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfall	-4,7	-46,7	49,0	2,329	-9,4	0,0	-3,1	-3,1	0,0
Kommunstyrelsen - kommungemensamt	-65,0	-132,8	25,1	-107,7	-274,1	-374,3	-489,9	-115,5	-28,2
Till kommunstyrelsens förfogande	0,0	-	-	0,0	0,0	-130,2	-130,2	0,0	0,0
Kommungemensamma verksamheter	-38,5	-64,8	20,9	-43,9	-148,0	-162,0	-190,2	-28,2	-28,2
Satsningar finansierade via eget kapital	-	-40,6	4,2	-36,4	-46,4	-	-87,4	-87,4	0,0
Nerikes brandkår	-26,6	-27,4	-	-27,4	-79,7	-82,1	-82,1	0,0	0,0
Kommungemensamma statsbidrag	72,4	0,0	64,3	64,3	172,1	141,4	157,3	15,9	15,9
- flyktingsstatsbidrag m.m.	42,4	-	42,6	42,6	124,8	87,1	114,0	26,9	26,9
- maxtaxa barnomsorg	30,0	-	21,7	21,7	47,3	54,3	43,3	-11,0	-11,0
Finansiering	166,5	-15,5	42,5	27,0	328,4	219,8	300,8	81,0	81,0
Personalförsäkring	74,1	76,4	-	76,4	247,0	239,0	247,7	8,7	8,7
Pensionskostnader	-149,0	-161,2	-	-161,2	-402,5	-412,0	-390,3	21,7	21,7
Semesterlöneskultförändring	-38,6	-28,7	-	-28,7	-38,3	-15,0	-15,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader	94,6	106,1	-	106,1	296,6	318,1	334,6	16,6	16,6
Försäljning av tomträtter	146,2	-	8,9	8,9	173,0	20,0	25,0	5,0	5,0
Försäljning av exploateringsfastigheter	52,1	-7,7	30,6	22,918	62,0	70,0	100,0	30,0	30,0
Avskrivning lån	0,0	-	-	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Avgifter, ersättningar och intern ränta	-12,9	-0,4	3,0	2,6	-9,3	-	-0,9	-0,9	-0,9
Driftbudget totalt	-2 640,5	-5 009,1	1 961,7	-3 047,3	-8 139,5	-8 527,8	-8 792,6	-264,9	-159,6
Av går interna poster	-	1 156,6	-1 156,6	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens kostnader/intäkter	-2 640,5	-3 852,5	805,1	-3 047,3	-8 139,5	-8 527,8	-8 792,6	-264,9	-159,6

* Justerad budgetavvikelse: Den budgetavvikelse nämnen har efter anspråktagande av eget kapital.

t.ex i anspråktagande av överfört resultat intraprenader, AFA-medel, Digitaliseringsmedel samt Sociala investeringar totalt 87,4 miljoner kronor.

...varav finansiering via eget kapital

Markering för överfört resultat inom Intraprenader, belopp i miljoner kronor	lanspråk- Ack. tagna medel	Ack. prövat resultat	Prognos 2019				Ack. resultat			
			Varav lanspråk- tagna medel	Varav nya underskott	Varav nya överskott	Förändring				
Intraprenadernas ackumulerade resultat										
via eget kapital	-4,9	46,6	-7,9	-0,3	1,9	-6,3	40,3			
Barn och utbildning	-4,8	22,3	-3,1	-0,3	1,2	-2,2	20,1			
Social välfärd	-0,1	18,8	-1,6	-	0,7	-0,8	18,0			
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	-	5,5	-3,3	-	-	-3,3	2,2			
Eget kapital Avfall	-9,4	90,9	-3,1	-	-	-3,1	87,8			
Eget kapital VA	-7,7	-7,7	-	-	-	-	-7,7			
Digital arbetsplats	-4,2	-4,2	-	-34,0	-	-34,0	-38,2			
Markering belopp i miljoner kronor	2018	Prognos 2019					Totalt			
	Netto	Kvar- varande medel IB	Kostnader	Åter- förda medel	Kvar- varande medel UB	Beslut	Ack. kostnader	Ack. Återförda medel	Kvar- varande medel	
Finansiering särskilda satsningar	-47,0	143,0	-94,7	7,4	111,6	621,3	-247,8	17,0	433,0	
via eget kapital										
AFA medel (åter från 2005 och 2006)	-1,9	-8,1	-8,1	-	0,0	73,4	-73,4	-	0,0	
AFA 2015 (åter från 2004)	-8,6	-10,7	-10,7	-	0,0	47,9	-47,9	-	0,0	
Sociala investeringar	-0,4	-	-3,9	7,4	-	100,0	-38,2	17,0	78,8	
Digitaliseringsatsning	-36,3	161,7	-50,1	-	111,6	200,0	-88,4	-	111,6	
Konjunktur- och strukturbuffert	-	-	-	-	-	200,0	-	-	200,0	
Den växande kommunen	-0,4	-	-5,0	-	35,0	40,0	-5,4	-	34,6	
Strukturförändringar inom hemvården	-	-	-17,0	-	-	25,0	-17,0	-	8,0	
Kapitalkostnader exploateringsfastigheter	2018	Prognos 2019					Mark- ering	Avskrivning	Justering	Kvar
	Kostnader	Åter- förda medel	Netto							
	-8,0	-	-6,9	-	-15,8	782,8	-22,7	-229,3	537,7	
Finansiering via eget kapital totalt	-69,4	-	-112,7	7,4	-105,3	1 404,1	-270,6	-212,3	1 052,8	

6.6 Investeringar i kommunen

Kommunens investeringar

Belopp i miljoner kronor	Utfall Delår 1					Prognos 1 2019		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Överfört 2018	Budget 2019	Budget tot	Prognos	Avvikelse
<u>Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler</u>	0,0	-4,8	-4,8	-40,3	-99,7	-140,0	-58,0	82,0
Barn och utbildning			0,0	0,0	0,0	0,0		
Social välfärd			0,0	-7,7	0,0	-7,7		7,7
Samhällsbyggnad	0,0	-0,3	-0,3	-18,7	-13,4	-32,0	-11,2	20,8
- Fritidsanläggningar		-0,3	-0,3	-18,7	-12,2	-30,8	-11,0	19,8
- Anläggningar inom Kulturnämnden		0,0	0,0	0,0	-1,2	-1,2	-0,2	1,0
Lokalförslörjningsenheten/MEX	0,0	-4,5	-4,5	-13,9	-86,3	-100,2	-46,7	53,5
- Fastighetstekniska åtgärder Lokalförslörjning		-3,7	-3,7	-7,4	-7,0	-14,4	-10,7	3,7
- Fastighetstekniska åtgärder, fritids- och kulturfastigheter		-0,8	-0,8	-6,5	-79,3	-85,8	-36,1	49,8
<u>Trafik- och miljöinvesteringar</u>	1,8	-55,1	-53,3	-403,0	-276,1	-679,0	-403,4	275,6
City		-0,1	-0,1	-12,9	-12,3	-25,2	-16,2	9,1
Stadsmiljö		-6,2	-6,2	-18,3	-14,6	-32,9	-24,6	8,3
Torgyta/infrastruktur vid Konserthuset		0,0	0,0	-25,0	0,0	-25,0	-5,0	20,0
Åstaden		0,0	0,0	-5,3	-2,0	-7,3	-6,5	0,8
Järnvägar		0,0	0,0	-1,0	-1,0	-2,0	0,0	2,0
Kollektivtrafik		-0,8	-0,8	-6,3	-16,8	-23,1	-6,9	16,1
Trafik	0,8	-26,8	-26,0	-117,4	-60,2	-177,6	-85,1	92,4
Natur/miljö	0,0	-3,0	-2,9	-9,7	-14,1	-23,8	-13,9	9,8
Naturum		0,0	0,0	-4,9	0,0	-4,9	-0,2	4,7
Kulturmiljö		0,0	0,0	-2,0	-1,7	-3,7	-3,6	0,1
Vatten	0,1	-1,3	-1,2	-4,1	-3,0	-7,1	-3,5	3,6
Park och gata	0,8	-16,3	-15,5	-134,8	-148,5	-283,3	-223,7	59,6
Bredbandsutbyggnad		-0,6	-0,6	-59,2		-59,2	-10,0	49,2
Tillgänglighetsåtgärder – tekniska		0,0	0,0	-0,9	-1,0	-1,9	-1,9	0,0
Tillgänglighetsåtgärder – handikapprådet		0,0	0,0	-1,3	-1,0	-2,3	-2,3	0,0
<u>Inventarier</u>	2,0	-29,6	-27,6	-87,4	-140,3	-227,7	-191,7	36,0
Barn och utbildning		-5,7	-5,7	-14,2	-70,3	-84,5	-84,5	0,0
Social välfärd		-4,1	-4,1	-22,4	-10,6	-33,0	-23,9	9,1
Samhällsbyggnad	2,0	-11,1	-9,1	-46,9	-42,4	-89,3	-62,4	26,9
- Fordon	2,0	-8,5	-6,5	-0,3	-35,8	-36,0	-34,7	1,3
- Konstnärlig utsmyckning		-2,2	-2,2	-14,5	0,0	-14,5	-5,2	9,3
- Inventarier TN		-0,3	-0,3	-2,3	-1,0	-3,3	-2,1	1,3
- Inventarier övriga		-0,2	-0,2	-29,8	-5,6	-35,4	-20,4	15,0
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden		-0,3	-0,3	0,0	-4,5	-4,5	-4,5	0,0
Kommunstyrelsen		-0,4	-0,4	-1,6	-2,3	-3,9	-3,9	0,0
Kommunstyrelsen IT		-8,0	-8,0	-2,3	-10,3	-12,6	-12,6	0,0
<u>Förvärv av anläggningsstillgång</u>	0,0	-4,3	-4,3	-35,0	-87,2	-122,2	-65,6	56,6
- Förvärv av fastighet/mark		-3,2	-3,2	-23,7	-30,0	-53,7	-53,7	0,0
- Markreserv		-1,1	-1,1	-9,9	-4,2	-14,1	-10,5	3,6
- Truckstop		0,0	0,0	-1,3	0,0	-1,3	-1,3	0,0
- Aspholmen		0,0	0,0		-53,0	-53,0	0,0	53,0
Summa skattefinansierad verksamhet	3,8	-93,8	-90,0	-565,7	-603,2	-1 168,9	-718,7	450,2
<u>Skattefinansierade investeringar</u>	0,0	-54,9	-54,9	-98,8	-372,6	-471,4	-297,2	174,2
VA	0,0	-52,1	-52,1	-92,3	-354,4	-446,7	-272,5	174,2
Avfall		-1,7	-1,7	-3,0	-3,8	-6,7	-6,7	0,0
Inventarier, fordon VA/Avfall		-1,2	-1,2	-3,5	-14,5	-18,0	-18,0	0,0
Totalt exklusive expl investeringar	3,8	-148,7	-144,9	-664,4	-975,9	-1 640,3	-1 015,9	624,4
Exploateringsfastigheter		-24,8	-24,8				-122,4	-122,4
Totalt	3,8	-173,5	-169,8	-664,4	-975,9	-1 640,3	-1 138,3	502,0

6.7 Tillämpade redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för Kommunal redovisning (RKR).

Tillämpade redovisningsprinciper har ändrats sedan det senaste upprättade bokslutet (2018). Från 1 januari 2019 är lagstiftningen ny och RKR har gett ut nya rekommendationer som följd. Respektive ändringar beskrivs nedan. Samtliga jämförelsetal är omräknade i enlighet med de ändringar lagstiftningen som medför.

Sammanställd redovisning

En fullständig sammanställd redovisning upprättas i samband med årsbokslut. I samband med delår 2 kommer en förenklad sammanställd redovisning upprättas. Den nya lagstiftningen ställer inte längre krav på sammanställd redovisning i delår 2 men kommunkoncernens samlade prognos är av vikt och behovet av en sammanställd redovisning kvarstår.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 mnkr. Realisationsvinster och förluster vid försäljning av anläggningstillgångar, realiserade och orealiserade värdeförändringar inom finansiella tillgångar samt intäkter och kostnader till följd av exploateringsverksamheten redovisas alltid som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s aprilprognos i enlighet med RKR R2 Intäkter. Kommunalskatten periodiseras, det innebär att kommunen i bokslutet har bokfört en preliminär slutavräkning för 2018 och periodens del av preliminär slutavräkning för 2019.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt enligt RKR R2 Intäkter, och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. För anläggningar tidigare än 2010 redovisades investeringsbidragen så att de reducerade det bokförda värdet. Konsekvenser av ny kommunal redovisningslag presenteras i bilaga 1.

Intäkter från migrationsverket

Tidigare års intäkter från Migrationsverket (fram till och med 2016) har inte periodiserats korrekt utan har redovisats som ett ackumulerat överskott i balansräkningen, de är nu återförda enligt den beslutade planen och förbrukade per 181231.

Kostnader

Avskrivningsmetod

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserad på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Avskrivningar påbörjas när tillgången tas i bruk. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används avtalsperioden som avskrivningstid. För tillgångar där anskaffningsvärdet uppgår till minst 100 prisbasbelopp och med identifierbara komponenter med nyttjandeperioder som överstiger 10 år tillämpas komponentredovisning.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år, klassificeras som anläggningstillgång om anskaffningsvärdet överstiger ett halvt prisbasbelopp. Undantag kan göras för vissa fastighetsutgifter, undantagen är akuta åtgärder, kostnader för komponenter som understiger 300 000 kronor eller del av komponent som understiger 10 procent av komponentens anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar

Kommunens placeringsportföljer är avsedda att täcka framtida åtaganden och är i enlighet med RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder klassificerade som omsättningstillgång, kortfristiga placeringar. De är föremål och försäljning och kan inte betraktas som stadigvarande. Portföljens förvaltning regleras i av Kommunfullmäktige antagen placeringspolicy för Örebro kommun. Samtliga placeringsmedel är värderade till marknadsvärde på balansdagen och orealiserade vinster och förluster redovisas som jämförelsestörande poster. Konsekvenser av ny kommunal redovisningslag presenteras i bilaga 1.

Omsättningstillgångar

Exploateringsredovisning

Exploateringsverksamheten redovisas i enlighet med RKR R2 Intäkter som innebär intäkterna bokförs succesivt i takt med att tomtförsäljning sker, och matchas mot kalkylerade kostnader. När exploateringsområdet är färdigt och avslutat sker en slutavräkning mot faktiska kostnader. Konsekvenser av ny kommunal redovisningslag presenteras i bilaga 1.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras inte. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som en kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Redovisning av leasingavtal

I enlighet med RKR R5 Leasing redovisas finansiellt leasade objekt som anläggningstillgångar och skulder i balansräkningen. Tillgångsslagen maskiner, inventarier och modulbyggnader är prövade och redovisas som operationell leasing.

Avsättning

Avsättningar redovisas enligt RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser när kommunen har en befintlig förpliktelse som uppstått genom ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen.

Pensioner

Kommunen redovisar sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen, RKR håller på att ta fram en ny rekommendation för pensioner utifrån den nya lagstiftningen men tills den är

publicerad redovisar vi i enlighet med de gamla rekommendationerna RKR 2.2 och 17.2. Blandmodellen innebär att avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och avtalspensioner som intjänats från och med 1998 samt samtliga garanti- och visstidspensioner redovisas som avsättning.

Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17. Pensionsskultsberäkning på utfästelser enligt KPA-planen är gjord enligt föreskrifter om försäkringstekniska grunder som finansinspektionen har föreskrivit (FFFS 2007:24) och beräkningen är gjord enligt tryggandelagens bestämmelser. Visstidsförordnanden för förtroendevalda som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Den särskilda löneskatten på pensionskostnaden har periodiserats. 2019 års löneskatt för perioden belastar resultatet.

Semesterlöneskulden

I delårsresultatet har semesterlöneskuldens säsongsvariation en resultatpåverkande effekt. Under vårmånaderna byggs semesterlöneskulden upp och semesteruttaget är stort under sommaren och bidrar till en minskad semesterlöneskuld som åter byggs upp genom nytt intjänande resterande del av året, därav den relativt höga förbrukningen under perioden.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590), den så kallade transparenslagen, ställer krav på öppen och separat redovisning för vissa verksamheter i offentliga företag om nettoomsättningen överstiger lagens tröskelvärde på 40 miljoner euro, va-verksamheten och avfallsverksamheten särredovisas i bilaga. Prövning av transparensdirektivet sker i samband med årsbokslut.

Bilaga 1 Konsekvenser av ny kommunal redovisningslag

Den 1 januari trädde en ny kommunal redovisningslag i kraft (LKBR 2018:597). Det är en ramlagstiftning, vilket innebär att det finns ett etablerat normgivande organ inom kommunal redovisning, Rådet för kommunal redovisning (RKR). RKR:s huvudsakliga syfte är att utveckla god redovisningssed enligt lagstiftningen. Som kommun är vi skyldiga att säkerställa att bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Den nya lagstiftningen innebär en del förändringar jämfört med senast upprättade bokslutet (2018). En stor förändring är att finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde/marknadsvärde. Värdeförändringen av de finansiella instrumenten sedan föregående balansdag ska redovisas i resultaträkningen. Sedan detta infördes den 1 januari har det inneburit påverkan på både resultat- och balansräkningen. I resultaträkningen redovisas den realiserade värdeförändringen som jämförelsestörande post.

Ytterligare två större förändringar är den tolkning som RKR gjort angående anteciperad utdelning och vid vilken tidpunkt ett exploateringsbidrag eller investeringsbidrag ska resultatföras. Uttolkning av RKR innebär att kommuner inte längre får tillämpa anteciperad utdelning från kommunkoncernbolagen, utan utdelning får ske först efter beslut fattats på bolagsstämman. Effekterna av detta kommer vara en förskjutning i tid när utdelningen redovisas. Avseende exploateringsbidrag och investeringsbidrag kan periodisering via balansräkningen endast ske vid offentliga bidrag. Det innebär att övriga bidrag ska resultatföras när tillgången är färdigställd och tagen i bruk. Effekterna av detta kommer att ge stor resultatpåverkan, på kort sikt kommer resultaten förbättras, och på lång sikt kommer kostnaderna för avskrivningarna att öka och det inte finns någon periodiserad intäkt att matcha kostnaden mot. Vi skjuter betalningsansvaret på morgondagens medborgare.

Just nu pågår det diskussioner i kommunsverige, inom revisionsväsendet och i samtal med Sveriges kommuner och landsting (SKL) och RKR. Vi har fattat beslut om att avvakta vart dessa diskussioner leder innan vi genomför förändringarna men förbereder vår redovisning om RKR:s tolkning kvarstår.